

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 259

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 25-67
POSLOVALNICA CELJE: Prešernova 3. tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, 11. in 12. novembra 1939

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Usodnim dogodkom nasproti

Povsod pričakujejo in napovedujejo skorajšnji pričetek velike nemške ofenzivne akcije na zahodu — Angleži in Francozi so pripravili že vse potrebno za pomoč Holandiji in Belgiji — Obrambni ukrepi v Holandiji, Belgiji in Švici

Angleži in Francozi so pripravljene

LONDON, 11. novembra. ANGLEŠKO VRHOVNO VOJNO POVELJSTVO JE URENILO ŽE VSE POTREBNO ZA POMOČ HOLANDIJI IN BELGIJI V PRIMERU NEMŠKEGA VPADA, NA DOLOČENIH MESTIH ANGLEŠKE OBALE SO ZBRANE ANGLEŠKE ČETE, KI BODO TAKOJ Z NAJHITREJŠIMI PARNIKI VRŽENE V HOLANDIJO IN BELGIJO. PRAV TAKO SO PRIPRAVLJENE TUDI LETALSKE ESKADRILJE, DA PRISKOČIJO NAPADENIM NA POMOČ. ENAKI UKREPI SO STORJENI S STRANI FRANCIJE. UTRDBENA ČRTA OB BELGIJSKI MEJI JE ŽE ZASEDNA. TAM SO PRIPRAVLJENE TUDI ČETE, KI JIH BO MOGOČE TAKOJ VREČI NA POMOČ BELGIJI IN HOLANDIJI. V INFORMIRANIH KROGIH SE ZATRjuje, DA SE NEMCI MOGUJO, AKO MISLIJO, DA BODO MOGLI PRIPRAVITI ZAVEZNIKOM Z VPADOM V HOLANDIJO IN BELGIJO KAKO PRESENEČENJE. ANGLIJA IN FRANCIJA STA PRIPRAVLJENI TUDI NA TO EVENTUALNOST IN BOSTA BRANILI HOLANDSKO IN BELGIJSKO OZEMLJE KAKOR SVOJE LASTNO.

LONDON, 11. novembra. Angleški tisk razpravlja o možnosti vdora nemških divizij v Belgijo in Holandijo ter prihaja do zaključka, da bi ponovitev dogodkov iz leta 1914 postavilo Nemčijo na zatožno klop s še hujšimi posledicami, kakor pa ima že dosedanje postopanje v srednji in vzhodni Evropi. Tako Belgija kakor Holandska sta dokazali svojo miroljubnost in strogo nevtralnost. »Ako bi bili nemški pozivi obeh suverenov nevtralnostnih držav brskirani z brutalnim vdorom na zahod, bosta obe državi deležni vsestranske podpore Francije in Anglije.«

Italijanska napoved usodnih dogodkov

ROM, 11. novembra. Italijanski tisk se obirno ukvarja s položajem na zahodu in napoveduje za najbližjo bodočnost veliko nemško vojaško akcijo. Ta akcija bo izvršena v največjem stilu, kar dokazujejo posebno še dolgotrajne, temeljite in silno obsežne priprave. Ob napadom na fronti bo po vsej verjetnosti izvršen tudi velik letalski na-

pad na Anglijo. Kakor se zdi, bodo na sedanji fronti skušali Nemci napasti odsek Maginotove črte med Renom in Mozelo, kjer imajo baje zbranih 100 divizij vojske. Velika zaskrbljenost pa vlada v Italiji zaradi nevarnosti nemškega vpada v Holandijo in Belgijo, ker si Italija ne želi razširitve vojne in jo vežejo z Belgijo tudi vezi obeh dinastij.

Francoski ukrepi ob belgijski meji

PARIZ, 11. novembra. Nevarnost pred nemškim vpadom Nemcev v Holandijo in Belgijo sili obe državi k naglim ukrepom za obrambo. Tako Holanci kakor Belgijci izpopolnjujejo z vso naglico svoje utrdbe, ki so jih že prej napravili ali vsaj pričeli graditi. Belgija ima ob nemški meji svojo utrdbeno črto, sedaj jo pa podaljšuje tudi še ob holandski meji od

juga proti severu. Prav tako se z naglami deli noč in dan izpopolnjuje francoska utrdbena črta ob belgijski meji, ki je nadaljevanje Maginotove črte. Dela se že bližajo koncu. Posebna pažnja je bila tu posvečena pastem za tanke. Na zunanji ni mogoče opaziti nič izrednega, v resnici pa je vsa pokrajina ena sama velika past.

Holandija sredi obrambnih priprav

AMSTERDAM, 11. novembra. Zaradi nadaljnjih vpoklicev rezervistov in prenehanja četa je civilni železniški promet v Holandiji ustavljen ali vsaj omejen. Po vsej državi je odrejena nadaljnja rekvizicija avtomobilov in tovornih avtov, ki se uporabljajo za namene vojske. Od včeraj je ustavljen tudi ves rečni promet,

zlasti z Nemčijo. Pomorski svetilniki so od sinoči ugasnjeni in na nekaterih cestah so postavljene ovire, odnosno so bile za promet sploh zaprte. Angleški in ameriški državljani so dobili poziv, da takoj zapuste Holandijo in se vrnejo domov.

Pogreb žrtev monakovskega atentata

Doslej aretiranih več tisoč osumljencev — Podrobnosti o peklenskem stroju, njega učinku in izvoru — Čestitke Nj. Vis. kneza Pavla Hitlerju

BERLIN, 11. novembra. V zvezi z preiskavo, ki je bila uvedena po atentatu v monakovski meščanski pivnici, je bilo doslej prijetih v Monakovem, na Bavarskem in tudi po ostalih nemških deželah več tisoč osumljivih oseb, ki bi utegnile pripadati tajnim organizacijam v tuji službi. O vseh teh aretacijah pa ni bilo izdano doslej še nobeno poročilo in tudi ne ni znano, v koliko je imela dosedanja preiskava uspeh ali neuspeh. Na merodajnem mestu se še vedno vztrajno zatrjuje, da je bil atentat idejno zasnovan izven nemškega. Hoteč dobiti ogromno nagrado, pripravljajo ljudje razne sumljivce, med njimi največ Žide, zato se pričakuje, da

bodo Židje sploh v celoti izločeni in poslani v posebna koncentracijska taborišča. Preiskava na samem mestu atentata je ugotovila, da je bil peklenski stroj težak več kilogramov in napolnjen z najmočnejšim razstrelivom. Postavljen je bil tako, da bi eksplodiral v najneposrednejši bližini mesta, kjer je stal Hitler, ko je govoril. Iz tega se sklepa, da so morali tisti, ki so ga tja položili, dobro poznati prostor in razmere. Na Hitlerja bi se bila razen tega zrušila galerija in smrt bi bila neizogibna. Nemški tisk razpravlja o tem še vedno obsežno in napada ostro Angleže. Trupla ubitih so bila včeraj položena na mrtvaški oder pred tako imenovano

Feldherrnhalle, danes ob 11. uri dopoldne se je pa pričel slovesen pogreb ob ogromni udeležbi strankinih oboroženih oddelkov, pristašev, voditeljev itd.

MONAKOVO, 11. nov. DNB. Komisija, ki preiskuje krivce monakovskega atentata, je morala biti včeraj trikrat pojačena. Z vseh strani prihaja na kupe prijav, ki bi naj pomagale poiskati zločince. Ugotovili so, da je sestavina kovine peklenskega stroja tujega izvora. Stanje vseh ranjencev, ki so še ostali v bolnišnicah, se je zboljšalo.

BEOGRAD, 11. nov. Knez namestnik Pavel je poslal Hitlerju ob priliki srečne rešitve atentata iskrene čestitke.

Voda zaliva obmejne pokrajine

AMSTERDAM, 11. novembra. Vlada je že izvedla evakuacijo tistih obmejnih krajev, ki se dajo poplaviti. Prebivalstvo je bilo odposlano proti zahodu. Včeraj so tehnične čete podrle prve jezove in spustile vodo, ki je poplavlila velike pokrajine, čez katere je sedaj vsak promet popolnoma nemogoč. Odrejeno je pa vse potrebno tudi za poplavo večjih pokrajin. Vse strateške točke so stalno zastra-

žene. Mrzlično se izpopolnjujejo utrdbe in postavljajo zlasti baterije za obrambo pred letali. V Amsterdamu in drugih mestih se pripravljajo vse potrebno za obrambo in varnost prebivalstva pred bombardiranjem iz zraka. O vseh teh ukrepih listi ne smejo poročati, ker je že uvedena cenzura. Vznemirjenost stalno narašča.

Uradno poročilo o incidentu na meji

LONDON, 11. nov. Reuter javlja iz Amsterdama, da je holandska vlada izvedla mnoge ukrepe, da ohrani v deželi mir. K incidentu na meji dostavljajo, da sta se na meji pojavila en holandski in en nemški avtomobil. Potniki nemškega avta so naenkrat pohiteli k holandskemu

vozilu na nizozemski strani. Uniformirani nemški uslužbenci so pohiteli za njimi na holandska tla in jih zajeli. Pri tem je prišlo do streljanja, nakar so se Nemci vrnili. Neki potnik holandskega avtomobila je obležal mrtev.

Strah pred vpadom tudi v Švici

CURIH, 11. nov. Nemške priprave za veliko vojaško akcijo na zahodu vzbujajo vznemirjenost in zaskrbljenost tudi v Švici. Zaradi tega je vlada poklicala na orožje znova vse tiste rezerviste, ki so bili šele nedavno poslani na dopust.

Mimo tega je odrejen ponovni nabor za vse moške od 20. do 40. leta, ki pri dosedanjih naborih niso bili potrjeni. Tudi na meji proti Nemčiji so bili odrejani novi varnostni ukrepi. Utrdbe se še dalje izpopolnjujejo.

Prvi nemški sunek na fronti

PARIZ, 11. nov. Havas. Po daljšem zatíšju so nemške čete včeraj prešle v formalen napad. Vprašanje je le, če bo sedanja ofenziva enakega obsega, kakor je bila v dneh 16. in 17. oktobra, ko so nemške čete zapustile svoje utrdbe na fronti, dolgi 30 km, v sektorjih med Lebachom in Bliesom. Nemci so vrgli to pot v ogenj dva polka. Naleteli so zdaj na skrbno utrjene francoske postojanke. Prešli so postojanke prvih predstraž, ko so pa prišli v drugo francosko črto pred utrdbami, so jih Francozi pognali v beg. Artilerijski ogenj z vseh strani je Nemce tako zasul, da so se morali s težkimi izgubami umakniti.

letalski topovi so sestrelili velik nemški bombnik tipa »Dornier«. Človeških žrtev pri tem ni bilo.

Litvinov Stalinova rezerva

LONDON, 11. nov. »Manchester Guardian« poroča, da je vzbudilo v Londonu veliko pozornost dejstvo, da je stal poleg Stalina na častni tribuni ob prijetki proslave obletnice boljševiške revolucije na Rdečem trgu v Moskvi tudi bivši zunanji komisar Litvinov. To se tolmači v Londonu tako, da je hotel Stalin poka-

MAKSIM LITVINOV

zati Nemcem, da ima kljub vsem zvezam z njimi vendarle v rezervi tudi še Litvinov in z njim možnost obnovitve sovjetskih pogajanj z Anglijo in Francijo. Glavni namen te demonstracije pa je bil za enkrat pritisk na Berlin, da bi postal še bolj popustljiv pred Moskvjo.

Maribor, 11. november.

Nemški kancelar Adolf Hitler je v enem izmed svojih zadnjih govorov, ko je ponudil Angliji in Franciji mir, dejal, da zahteva poleg priznanja sedanega stanja v Evropi tudi povračilo bivših kolonij. Nemčija ni nikoli hotela priznati izgube svojih kolonij. Vedno je poudarjala, da so ji neobhodno potrebne zaradi surovin, brez katerih nemška industrija ne more živeti.

Surovine moramo deliti na za vojno neobhodno potrebne in ostale, ki služijo predvsem kot trgovinska izmenjava blaga. V spominu nam je še govor bivšega angleškega zunanjega ministra Edena, ki je l. 1937. citiral poročilo odbora za surovine Zveze narodov. V tem poročilu je rečeno, da se iz kolonij izvažajo le 3 odstotki surovin, ki so za svetovne potrebe nujne, če izključimo vojne potrebe.

Angleške uradne statistike navajajo, da so v l. 1936. iz kolonij izvozili za 157.832.000 funtov sterlingov blaga. Od teh 158 milijonov je bilo 44 milijonov mineralij, 97 milijonov agrarnih pridelkov in 16 milijonov ostalih domačih izdelkov. Med rudninami so angleške kolonije izvozile največ čina (za 22 milijonov funtov), po 5 milijonov pa bakra in zlata. Sledi petrolej (4), diamanti (1.4), železo (1) in mangan (0.6) ter za 3 in pol milijona drugih rudnin. Izmed agrarnih produktov je šlo v svet iz kolonij največ kavčuka (za 32 milijonov funtov), rastlinskega olja (16), čaja (12), kakava (10), sladkorja (9) bombaža (5), citrón (3), banan (2.4), kave (1.8), kožuškovine (1.6), začimb (1.3), ananasa (1) in za pol milijona funtov tobaka.

Od tega blaga pride ves kavčuk iz Malaje, skoro ves cin iz Malaje in Nigerije, čaj s Cejlona, večina petroleja s Trinidada in večina zlata z Zlate obale v Afriki. To so seveda kolonije, ki bi jih Anglija pod nobenim pogojem ne odstopila.

Proti delitvi imperija in odstopitvi kolonij imajo Angleži več pomislekov. Prof. H. D. Henderson navaja kot prvi vzrok strateško važnost kolonij. Če bi moral britski imperij odstopiti nekaj ozemelj v prekmorskih deželah, bi njegov bodoči sovražnik, ki bi si želel imeti še več angleške zemlje, gotovo takoj ustanovil podmorniška in letalska oporišča. Kakšna nevarnost za edinstvo imperija bi to bila, si lahko predstavljamo, ker bi iz teh oporišč bil lahek posel, napadati angleške trgovinske poti in imperialne komunikacije. Razen Velike Britanije in njenih kolonij pa je velik interes tudi angleških dominionov, Južne Afrike, Avstralije in Novega Zelanda, da se v njihovi bližini ne pojavi kakšna druga evropska velisila z imperialističnimi tendencami. Teh tendenc pa danes pri državah, ki že imajo imperije, ne opažamo. Narobe pa so prav velike pri državah, ki se z vsemi silami borijo proti imperializmu.

Kot drugi ugovor proti odstopitvi navaja prof. Henderson dolžnosti, ki jih ima Velika Britanija do prebivalstva v kolonijah. Angleži ne priznavajo rasne teorije, ki bi postavila odnose v svetu na nove osnove, oni so le trgovci. Kot tretjo točko navaja angleško politiko »odprtih vrat«; že pred nekaj leti so se Angleži odločili, da trgujejo s svojimi kolonijami v popolni ravnopravnosti z drugimi državami, t. j. pod istimi pogoji in z istimi tarifnimi ogradami.

V mirnem času torej ni nikomur onemogočeno kupovati v angleških kolonijah. Pred svetovno vojno je bilo Angležem vseeno, kam so nalagali svoje denar: v lastne kolonije ali pa v tuje. Danes je seveda drugače, ker se zaradi izkušanj v zadnjih letih počutijo pač v svojih kolonijah bolj varne kot v tujih državah.

Popolnoma drugačno podobo kaže statistika, če jo gledamo z zrelšča surovin, ki so državam potrebne za oboroževanje. Čez polovico svetovne produkcije čina imajo Angleži v svojih kolonijah in okoli četrtino bakra. Med agrarnimi pridelki je najvažnejši kavčuk, brez katerega danes ni več mogoče voditi vojne. — Angleži in Holanci imajo v svojih azijskih kolonijah praktično vso svetovno produkcijo kavčuka v svojih rokah. Poleg teh surovin jih je še nekaj, ki onemogočujejo normalno oboroževanje državam, ki jih nimajo.

Angleži se pomena svojih kolonij do-

Rusko-finska pogajanja prekinjena

LONDON, 11. novembra. Pri včerajšnjih pogajanjih med Rusijo in Finsko ni bil dosežen sporazum. V Helsinkih ne vedo, ali bo finska delegacija ostala še dalje v Moskvi, ali se bo vrnila.

HELSINKI, 11. novembra. Po najnovejših vesteh, ki so se tu razširile, je Stalin odklonil zadnje koncesije Finske, ki jih je na podlagi informacij svoji delegaciji v Moskvi nudila sovjetski Rusiji. Obenem se zatrjuje, da je, nasprotno od dosedanjega optimizma, zopet zavladal pesimizem. Zdi se, da je nastal kritičen preobrat in da so rusko-sovjetska pogajanja prekinjena za nedoločen čas. Sovjeti zasledujejo taktiko počasnega uničevanja finske odpornosti.

Japonci že mislijo na Holandsko Indijo

LONDON, 11. nov. Po poročilih iz Tokia se tam zelo zanimajo za razvoj dogodkov v Evropi v zvezi z nevarnostjo nemškega vpada v Holandijo, in sicer zaradi Holandske Indije. V japonskih ekstremističnih krogih delajo že račune o eventualni možnosti delitve teh holandskih kolonij, pri kateri bi tudi Japonska dobila svoj delež. Na drugi strani se pa pojavlja nevarnost, da bi se v take japonske namere utegnile vmešati Zedinjene države Severne Amerike, ki ne bi dopustile nobene spremembe na zahodnem robu Tihega oceana.

Ponesrečen atentat na kralja Faruka

KAHIRA, 11. nov. Reuter. Ko se je včeraj vračal iz džamije egiptski kralj Faruk, ga je blizu finančnega ministrstva napadel neki moški in vrgel proti avtomobilu steklenico, polno bencina. Steklenica je k sreči padla za avtomobilom na tlak. Prihitele so policisti in aretirali atentatorja Ahmeda Faraga. O atentatu je

Rudniška nesreča na Japonskem

TOKIO, 11. nov. Reuter. V nekem žveplenem rudniku je prišlo do eksplozije, pri kateri je izgubilo življenje 28 delavcev, 48 jih je težko ranjenih. Nad sto rudarjev je srečno pobegnilo iz jame, v njej so pa ostali še 103 delavci, o katerih usodi se še nič ne ve, ker plin in ogenj onemogočata dostop v rove.

Nemci prodajajo svoje ladje

TRST, 11. nov. Ob pričetku vojne se je zateklo več nemških trgovskih ladij z Jadrana v tržaško pristanišče, kjer so še sedaj. Nemci so ponudili te ladje v nakup Italiji, a ta je ponudbo odklonila. Sedaj je bila stavljena enaka ponudba balkanskim državam, zlasti Jugoslaviji. Plačale naj bi se z dobavami blaga.

Zastopniki dominionov v Franciji

PARIZ, 11. nov. Havas. Daladier je sprejel delegacijo angleških dominionov z ministrom Edenom na čelu. Predstavniki Kanade, Južne Afrike, Avstralije in Novega Zelanda so izrazili francoskemu ministrskemu predsedniku odločno voljo, vztrajati do končne zmage angleško-francoske misli. V govoru, ki ga je imel nato Daladier po radiu, je naglasil radost, da je toliko milijonov ljudi sveta istih misli s francosko-angleškimi zahtevami po pravičnem vladanju sveta.

PARIZ, 11. nov. Reuter. Vrhovni poveljnik francoske vojske general Gamelin je sprejel predstavnike angleških dominionov ter jih podrobno seznanil z vojnimi cilji zaveznikov. Razložil je odličnim gostom sedanje vojno stanje in priprave ter jim razkazal svoj vojni stan pod zemljo, kjer se dela noč in dan kakor v običajni pisarni v palačah. Gostje so obiskali angleške in francoske čete ter se nato zadovoljni vrnili v Pariz.

SVICARSKI KOMUNISTI SE SAMI RAZIDEJO

BERN, 11. novembra. Stefani. Tu se uporno širi glas, da je vodstvo švicarske komunistične stranke iz lastne pobude sklenilo razpustiti stranko, ki je pri volitvah doživela velik polom. Pristaši se bodo po večini pridružili disidentski skupini socialno-demokratske stranke poslance Nicoleja Sillampää NOBELOV LAUREAT

STOCKHOLM, 11. novembra. Havas. Nobelovo nagrado za književnost je letos prejel slovit finski književnik Frank Emil Sillampää.

bro zavedajo. Zato so rajši pristali na vse druge žrtve v Evropi, samo da jih nihče ne bi vznemirjal v kolonialni posesti. Izid sedanje vojne pa bo dokončno odločil, čigave bodo kolonije v bodočnosti. Tisti, ki bo ostal ali postal njihov gospodar, bo gospodar sveta. Br.

DEMobilizacija v Bolgariji

SOFIJA, 11. novembra. BTA. Vlada je izdala odlok, da se pošljejo domov vsi rezervisti, ki so bili poklicani na orožne vaje.

70.000 POLJSKIH BEGUNCEV V ROMUNIJI

BUKAREŠTA, 11. nov. Število poljskih beguncev civilistov, ki so se zatekli v Romunijo, znaša sedaj 46.000, število vojakov 22.500, število častnikov pa 1500. Neka ameriška pomožna komisija je pa mimo tega ugotovila, da je razkropljenih po Bukovini in drugod še okoli 10.000 poljskih beguncev.

USA POLAGAJO MORSKE MINE WASHINGTON, 11. nov. Havas. Mornariško ministrstvo je izdalo celo vrsto varnostnih ukrepov. Med temi so tudi položene mine na vseh strateških točkah Atlantskega in Tihega oceana.

ITALIJA SE VRAČA V MIRNO STANJE

RIM, 11. novembra. Stefani. Življenje v prestolnici in ostalih italijanskih mestih postaja spet povsem normalno. Odredbe, ki jih je vlada izdala v začetku septembra, so ukinjene. To nedeljo se bodo spet odprla plesišča; kavarne in restavracije bodo odprte do 1. po polnoči. Ob stopnjevitih napetostih na severu se vrača Italija k življenju, kakor da v Evropi sploh ni vojne.

RYDZ-SMYGLI ODSTAVLJEN

PARIZ, 11. novembra. Poljski tiskovni oddelek javlja ukaz predsednika republike Rackievicza, da je maršal Rydz-Smygli razrešen dolžnosti vrhovnega poveljnika poljske vojske. Na njegovo mesto je imenovan general Sikorski.

ZAPOSLENOST V ANGLESKI OBOROŽEVALNI INDUSTRIJI

LONDON, 11. novembra. Reuter. Informacijsko ministrstvo javlja, da se je število delavcev, zaposlenih v oborožitveni industriji, v primeri z letom 1936 že osemkrat povečalo.

NOV KOLESARSKI REKORD

MILANO, 11. novembra. Stefani. Italijanski kolesarski prvak Zuccotti je postavil na milanskem dirkališču nov svetovni rekord na 90 km v času 2.00.30, ki je za 8 sekund boljši od dosedanjega.

TERS PODPREDSEDNIK PARLAMENTA

BUDIMPEŠTA, 11. novembra. Stefani. Poslanec Ters, direktor lista „Esti Ujszag“ je izvoljen za podpredsednika madžarskega parlamenta.

Borza. Curih, 11. novembra. Devize: Pariz 9.75, London 17.20, New York 446, Bruselj 72, Milan 22.50, Amsterdam 236.70, Berlin 177.25, Stockholm 106.25, Oslo 101.30, Kopenhagen 86.12, Atena 3.40, Helsinki 885, Buenos Aires 103.

Sedemdeset let Viktorja Emanuela III.

Danes, 11. novembra, praznuje vsa Italija 70letnico svojega vladarja Viktorja Emanuela III. Kot edini sin kralja Umberto se je prestolonaslednik Viktor Emanuel seznanil z lepo hčerjo črnogorskega kralja Nikite, princeso Jeleno in se

oktobra 1896 z njo poročil. Dne 29. junija 1900 je iz mirnega družinskega življenja stopil na prestol Italije, ki jo je s svojim vodstvom povedel skozi krvavo svetovno vojno do današnje veličine. Z ločnim korakom na stran zaveznikov je Viktor Emanuel utrl Apeninskemu polotoku nova pota, še večje uspehe je njegova vlada z zasedbo Abesinije. Svoj lasi vladar je postal cesar novega imperija. V družbi peterih otrok je kralj, ki par praznoval 1936 40letnico poroda. Kralj in kraljica sta med italijanskim rodod izredno priljubljena. Viktor Emanuel je znan numizmatik in velik ljubitelj narave. Njegov posebno priljubljen sport je ribolov. Preprostost in dostopnost sta lepi lastnosti, ki sta Italijanu narod s še večjo ljubeznijo privlačila vladarski hiši, s katero se ob ljubileju raduje celokupni imperij.

Domači zapiski

Večeslav Vilder v Beogradu

Večeslav Vilder je bil sprejet pri predsedniku vlade Cvetkoviću. Z dr. Babič savičevićem sta imela važne razgovore. opoldne je bil na skupnem kosilu z ministri KDK. Prestolnico je zajelo zadnje dni mrzlično politično vrenje, tako vladne kakor opozicijske skupine imajo vsa konferenc, ki se tičejo političnega upravnega razvoja države.

Shodi na Hrvatskem dovoljen

Ker so se razmere na Hrvatskem normalizirale, je ban dr. Šubašić ukinil sveječasno prepoved in zborovanja spet dovolil.

Duhovniki in vojna služba

»Katoliški list«, glasilo zagrebške škofije piše, da je na odločujočem mestu vložena prošnja, naj bi se vsi duhovniki razen kuratov, osvobodili vojaške službe v primeru vojne.

Iz statistike naših univerz

V lanskem študijskem letu so šteli naše univerze 16.207 slušateljev. Med temi je bilo 382 Nemcev, 331 Madžarov in 779 Bolgarov. Dotok bolgarskih študentov leto za leto raste, še v l. 1938 jih je bilo samo 26, 1936 pa 266.

Praktičen predlog

Ob priliki sklepanja nove trgovinske pogodbe z Italijo piše beograjska »Enkoprapnost«: »V Julijski krajini je mnogo Jugoslovancev, ki so dovršili strokovno šolo in Trgovsko visoko šolo v Trstu. Zaradi kulturnih in gospodarskih priključitve in se morajo posamezniki izseljevati. Z malo dobre volje bi se ob razširjenosti sedanje trgovinske pogodbe lahko našel zasluge tudi za te ljudi. Naši trgovci bi mnogo prispevali k povoljni rešitvi te stvari, če bi v korespondenci z italijanskimi trgovci uporabljali naš jezik.«

Dr. Igor Rosina

Oblasz. req. pod S. brojem 32498 od R. XI, 1930

Važno pa je vprašanje: sodelovanje, bodisi, da bo na ta ali oni način, bo trajno in uspešno le tedaj, oziroma se bo sploh ustvarilo le v primeru, če so dana zagotovila, da bodo sodelujoči spoštovali čut iskrenosti, priznavali načela demokracije, ista pravilno pojmovali in izvajali.

V Severnem morju se odloča o usodi sveta

Ivo Lapajne / Prometno-politična področja Evrope — Silen pomen držav ob Severnem morju

Ena največjih dobrin, ki jih je človek ugrabil prirodi, je bilo gospostvo nad morjem. Človek se je podvizal, da si je utrl dostop do večno nemirnih valov in dandanes je zelo malo držav, katerih obale se ne zrcalijo v gladini morja.

Evropa, ta nenavadno razčlenjena celina naše premičnice, je že zgodaj zavladovala valovom. Ko je bil sedanji močnejši japonski imperij še zavrt v pajčolan, so narodi Evrope prepluli vesoljna morja in zagospodarili neizmernim prostorom daljnih dežel.

BORBA ZA KOLONIJE

Naravno, da so se med prvimi spustili na Atlantik najdalje na zahodu bivaajoči narodi. Portugalci in Španci so objadrali svet ob vseh širinah ravnika, slednji so si ukrojili »imperij, v katerem sonce nikoli ni zatemnilo«. Toda, grabežljivost za zlatom jih je upijala, izgubili so Pozejdonov trizob iz rok preden so se zavedli. Prišli so za njimi Holanci, pa Francozi, Italijani in — Angleži. Ti so ustvarili imperij, ob katerega pljuska danes vsa ogorčenost nemškega naroda. Kajti poizkus, slediti angleškemu zgledu, je pokopal Nemcem zlom v svetovni vojni. Tako je prišlo do dogodkov zadnjih let, ko si je Tretji rajh ustvaril Veliko Nemčijo v neposredni sosesčini. Prostrani njen trup išče zdaj izhoda med Labo in Renom v široki svet, četudi za ceno pregrad, ki so napoti.

PROMETNO-POLITIČNA USMERJENOST EVROPE

Ko so tekoče vode brazdile površinsko lice Evrope, so ji v glavnem zarezale pet pomembnejših gravitacijskih področij. Zahodna polovica Anglije z Irsko, večji del Francije, Portugalska in dve tretjini Španije so po rekah nagnjene k Atlantiku. Vzhodni del Španije, južnovzhodna Francija, Italija in ves Balkan do dinarsko-balkanskega loka prometuje v Sredozemsko morje. Prostrano porečje Podonavja tja do vodâ Ukrajine, z delom Kavkaza in Turčije je vključeno v gospodarstvo in prometno-politično zelo važen črnomoški bazen. Vzhodni del Anglije, Belgija, Holandska, Nemčija do Polabja, s Češko, polovica Danske in južna Norveška se odteka k Severnemu morju. Ostali del Evrope, kolikor ga ne ujamejo reke, ki teko k Severnemu Ledenemu morju, je vključen v porečja Baltskega morja.

SREDOZEMLJE, ČRNO MÖRJE, BALTİK

Tako porazdeljena Evropa, presejana s političnimi mejami držav, je bila že od nekdaj sila živahen povod za razna trenja. Ko si je pred leti ustvarjala Italija kolonijo v Abesiniji, so stopile funkcije

njene geopolitične lege z vso silo na dan. Sankcijska politika je prizadejala vse države ob Sredozemskem morju, resen korak v tem področju bi pretresel vse njegovo zaledje. Nič manjša ni bila napetost, ki jo je bila povzročila v Sredozemlju španska državljanska vojna.

Krepkeje še so se javile prometno-politične silnice, ko je stopila Nemčija po priključitvi Avstrije na prag Podonavja. Namah se je sprožil val političnih kombinacij in možnosti nadaljnjega razvoja po vseh državah ob veletoku na vzhod, višek teh je pljusnil v skoro 700 km oddaljeno Ukrajino. Prostor ob črnomoškem bazenu je obsežen, vsak premik ravnovesja reagira tu daleč navzven.

V tretji fazi razvoja nove Evrope se je razgibal bazen Baltika. Sinek na Poljsko, premik ruske meje za več sto km na zahod ter okrepitev Moskve v Balt-

skem morju, vse to je spravilo iz ravnotežja mirni skandinavski blok.

IN SEVERNO MORJE?

In četrta faza? O tej se odloča prav zdaj. Po rešitvi vzhodnoevropskega vprašanja se je namreč težišče spora preselilo na zahod. Dogodki zadnjih tednov so zrevali vode Severnega morja, na katerega obalah se pripravljala nova drama za prevlado v svetu.

Ne smemo pozabiti, da obliva Severno morje kopnine industrijsko najmočnejših središč Evrope. Vanj se odpirajo na gosto preprejene rečne, cestne in železniške mreže najbolj obljubljenih pomorijev Evrope! Ob Temzi, Renu, Veseri in Labi, plovni vodah, ki se odtačajo globoko iz notranjosti in umetnih kanalov, so osredotočena velika prometna središča, rudno bogastvo z najtežjo industri-

jo. Zemlja in človek sta tu prispevali najvišji potencial k napredku, Antwerpen, Amsterdam, Rotterdam, London, Hamburg in Bremen tvorijo v svetovnem prometu daleč najpomembnejšo postavko trgovinske bilance. Pritegniti angleške belgijsko-holandsko-nemško področje Severnega morja v vojni ples se pravi, razrezati v mogočno gibalo krogotoka vodobne civilizacije.

TU SO GOSPODARJI SVETA!

Še več! Belgija in Holandska, dve majni na velikem trupu Nemčije, sta uvaževanja vredni kolonialni sili. Mala Belgija, ki ima doma na 30.000 km² zemlje nekaj nad 8 milijonov ljudi, poseduje v kolonijah 2.45 milij km² sveta in 13 milij ljudi. Holandska, doma po površini in prebivalstvu skoro prav tolikšna kakor Belgija, ima zunaj bogate kolonije v Aziji s površino 2.07 milijona km² in 53 milij ljudi! In Velika Britanija? Doma ima 24 milij km² in 47 milij prebivalcev, po tu pa gospodari 34.75 milij km² zemlje in 415 milij ljudem!

Pritisk na Severno morje prizadeva tedaj posredno po matičnih zemljah Evrope skoro 40 milij km² zemlje z 500 milijonov ljudi! Samo na tem prostoru se rešuje usoda četrte vsega sveta! V tem je jedro sedanjega spora, v njem uganka odločnosti, zakaj je Velika Britanija nepopustljiva. Dva orjaša tabora si stojita nasproti, med njima seplete usoda Belgije in Holandske, ki se je bila že dolga desetletja zmerom upirala iznebiti vojne.

IN BODOČNOST?

Med Labo in Ardemi veje mrzla spornost. Ali se bo 80 milijonskemu narodu posrečilo, odstraniti pregrado v široki svet? Premočna jeklena zidova si stojita nasproti ob Renu, višje na severu je mogočnejši prag, od koder ni daleč v Ameriko. In pod pragom je zaklad, o katerem vpraša vsak, komu bo pripadel. Nacionalni zaklad, ki je o njem sanjal vsi marci, prvi pionirji nemške kolonialne politike. Ali se bo zamajal temelj Velike Britanije v srečanju, kakršnih morja ni bilo v zgodovini ali se bo še bolj odprl, to so vprašanja, na katera bodo odgovorili narodi sami.

Kultura

Baletni večer Kürbosa in Litvinove

V četrtek zvečer sta gostovala v mariborskem gledališču člana in solista ruskega baleta iz Monte Carla: Maks Kürbos in Irena Litvinova. Prvi je Slovenec, druga pa Rusinja. Imenovani balet uživa velik ugled in združuje le res talentirane moči, ki si navadno osvajajo baletne odre Evrope in Amerike. Stilno goji najsodobnejši balet in v tej smeri je bil sestavljen tudi program mariborskega nastopa obeh mladih umetnikov, ki sta pokazala, da sta resnično talentirana, inteligentna in izšolana plesalca umetniške kvalitete. Svoji telesi obvladata z redko suverenostjo, vendar je v Kürbosu več naravnega talenta in invencije, v Litvinovi pa prevladuje ambicija in rutina, zato je Kürbos najmočnejši v idejnih zasnutkih, Litvinova pa v klasičnem baletu.

Program je bil sestavljen tako, da je nudil različne vrste baleta, najmanj pa baletne akrobacije, ki kot velika moda zadnjih let že pojenjuje in se umika spet pravemu baletu, ki ni v gimnastiki. Oba umetnika sta pokazala, da obvladata vse tehnike. Kürbos je izpričal obenem lastno koreografsko iznajdljivost in velik smisel za učinkovit kostum. Samo razsvetljava ni bila vedno najbolj posrečena. Največ novega sta nam prinesla nedvomno Kürbosova solistična nastopa »L'après midi d'un Faun« po Debussyjevi glasbi in Kürbosovi lastni koreografiji, ter groteskni »Foot ball« po Bareševi glasbi in prav tako Kürbosovi lastni koreografiji. Prav dejstvo lastne koreografije izpričuje, da utegne postati Kürbos važen tvorec v nadaljnjem razvoju evropskega baleta. Sijajno tehniko in rutino je pa po-

kazala Litvinova zlasti v svojem edinem solu »La danse de la Gypsi« po Saint-Saensovi glasbi in Kürbosovi koreografiji.

Duetni nastopi so nam pokazali poglobljen, idejni balet, klasični balet in deloma baletno gimnastiko, ki je izpričala Kürbosovo moč in suvereno obvladovanje mišic ob njegovem izredno prožnem in izraznem telesu. Največ globine imajo »Spectre de la rose« po Weberjevi glasbi in Fokinovi koreografiji, »Les Sylphides« po Chopinovi glasbi in Fokinovi koreografiji ter »Valse triste« po Sibeliusovi glasbi in Kürbosovi koreografiji. V drugem plesu je dobila izraza akrobacija, v tretjem pa globina čustva, izražena v simboliki. Pripovednega značaja sta bila deloma duet »Na lepi modri Donavi« po glasbi J. Straussa in koreografiji M. Kürbosa, ki sta ga plesala sicer po klasični tradiciji, vendar z modernimi elementi, ter duet »Rendez-vous ruse« po glasbi ruskih narodnih pesmi in Kürbosovi koreografiji. Tu so bili vnešeni folklorni in humorni elementi pristne kmetijske primitivnosti, pri kateri je prišla posebno sijajno do izraza mimična sposobnost Litvinove.

Na klavirju ju je spremljal Darko Zupanič, ki je nastopil tudi s tremi klavirskimi soli ter izpričal nedvomen talent in tudi dobro tehniko, katero smo občutili zlasti na nekaterih tehnično težjih mestih. Skušal je vnesti marsikje svojo lastno interpretacijo, kar se mu je večinoma tudi posrečilo. V Zupaniču utegnemo dobiti pianista večjega formata.

k Svečnjakova razstava v Zagrebu. Medtem ko je v novem Domu likovne umetnosti v Zagrebu odprta razstava skupine hrvatskih umetnikov, razstavlja v starem paviljonu na Trgu kralja Tomislava akad. slikar Vilim Svečnjak. Njegova razstava je dobro obiskovana in prodal je tudi že več slik. Najbolj zanimiva je tudi že več slik. Najbolj zanimiva je tudi že več slik. Najbolj zanimiva je tudi že več slik.

k Slovića operna pevka Zinka Kumčević. Medtem ko je v novem Domu likovne umetnosti v Zagrebu odprta razstava skupine hrvatskih umetnikov, razstavlja v starem paviljonu na Trgu kralja Tomislava akad. slikar Vilim Svečnjak. Njegova razstava je dobro obiskovana in prodal je tudi že več slik. Najbolj zanimiva je tudi že več slik. Najbolj zanimiva je tudi že več slik.

k Profesor Drago Ivanšević iz Karlovca je imenovan za dramaturga zagrebškega Narodnega gledališča. Iktor je pa postal prof. Marko Soljačić.

k Francoski pisatelj v vojski. V sedanji vojni je bilo mobiliziranih tudi več francoskih književnikov. Tako je Henri Matisse poročnik, Abel Moreau stotnik, Andrée Ransan narednik, Gilles Veber polkovniški pribočnik.

Redno plačujte naročnino, sicer Vam ugasne pravica zavarovanja »Večernikovih« naročnikov na

10.000 din

Novice

Prekmurska železnica predana zagrebški direkciji

Te dni se je izvršila predaja železniške proge Čakovec - Kotoriba, Čakovec - Dolnja Lendava in Čakovec - Macinec, ki jih je ljubljanska železniška direkcija predala zagrebški. Navedene železniške proge so skoraj izključno zgrajene le na hrvaškem teritoriju. Hrvati mislijo se preusmeriti popolnoma tudi vozni tako, da bo gravitiral proti hrvatskemu središču t. j. Zagrebu. Ljubljanska direkcija je pri tem izrazila svoje pomisleke v zvezi z mednarodnim prometom preko Kotoribe, ki gravitira proti Praskemu in Ljubljani. Izgleda pa, da ni tem nihče ni mislil na dejstvo, da je priključena zagrebški direkciji tudi proga, ki se nahaja deloma na slovenskih ozemljih. To je proga Dolnja Lendava - Čakovec. S tem bo v prometnem pogledu Prekmurje po sedanjih reorganizacijah še huje pripojeno na hrvatsko železnico, kar je važno tako iz gospodarskih kot narodno-političnih razlogov. V ta namen je, da so se v teh krajih že večkrat vršili poizkusi, ki naj bi jih odtegnili Sloveniji, kamor edino spadajo. V ta namen se je izrabljala tudi tamkajšnja železniška manjšina. Zato vpliva nove reorganizacije nikakor ni treba zanemariti. Železniške zveze med Soboto in Čakovo, ki bi tudi lendavski okraj prometno tesno povezala s Soboto in po celotno Slovenijo. To najino terjajo

prometni razlogi, saj je potrebna danes med obema sedežema prekmurskih okrajev daljša vožnja, kot n. pr. med Soboto in Mariborom, ki je že itak nerodna in nenaravna. Nova proga pa je potrebna tudi iz narodnogospodarskih in političnih razlogov. Kakor Hrvati moramo tudi mi Slovenci poskrbeti, da bodo v prometnem pogledu tesno povezani vsi predeli slovenskega narodnega ozemlja in torej tudi tako važen del, kot je lendavski okraj. Predaja železnice Dol. Lendava - Čakovec, ki je deloma slovenska nas ponovno opozarja, da takih vprašanj nikakor ne smemo zanemarjati. Pri sedanjem stanju prometnih zvez je

verjetno tudi težko, da bi ostal del proge od Dolnje Lendave do Mure še vnaprej pod ljubljansko direkcijo. Vendar pa se to vprašanje mora rešiti dokončno in edino naravno v zvezi z zgraditvijo železniške zveze med Soboto in Dolno Lendavo. To mora biti ena izmed prvih prometnih nalog nove slovenske banovine, če hoče dokazati, da razume naloge, ki jih postavljajo današnje razmere ter da jim je tudi kos. S tem bo tudi najmočnejše pripomogla, da bodo za vedno prenehali poizkusi — večinoma neodgovornih ljudi — ki so vzbujali narodna in politična trenja v dolnjem Prekmurju.

Ljudska univerza v Celju

Že od svoje ustanovitve leta 1921 izvršuje Ljudska univerza v Celju važno kulturno delo s tem, da prireja v prvi vrsti razna predavanja. Tudi letos bodo redna predavanja ob ponedeljkih ob 20. v risalnici deške meščanske šole. Vstopnina k predavanju bo za odrasle 3 din, za delavce in dijake 1 din. Odbor bo stremel za tem, da bodo predavanja aktualna in raznolika. Na željo staršev bo letos kot uvod ciklus pedagoških predavanj, ki jih bo 6, po sledečem redu: V ponedeljek, 13. t. m., »Dom podpira in ovira šolo« — prof. dr. Pavel Strmšek. V torek, 14. t. m., »Otrok vstopa v šolo«

— učitelj Franjo Roš. V sredo, 15. t. m., »Posebne težkoče pri vzgoji in učenju« — učitelj Zdravko Kovač. V ponedeljek, 20. t. m., »Razumevamo in pomagamo mladostniku« — učitelj Miloš Ledinek. V torek, 21. t. m., »Kako vzgojimo deklice za življenje« — prof. Anica Černejeva. V sredo, 22. t. m., »Nekaj problemov izvenšolske vzgoje« — prof. dr. Fran Zgeč. Predavanja so namenjena poglobitvi odnosov med šolo in domom. Pokazala bodo pota in cilje mladinske vzgoje, kakor jo zahteva sedanja doba. Ostala predavanja bodo pravočasno naznanjena v časopisih in z lepaki.

Vrhovni slovenski sodniki

Te dni so bili imenovani sodniki vrhovnega sodišča v Ljubljani. Za predsednika vrhovnega sodišča je bil postavljen dr. Jakob Stola, ki je bil doslej predsednik Stola sodišča, oddelka B v Zagrebu; za sodnike so imenovani Ljubomir Američ, Andrej Lavric, dr. Milko Gaber, dr. Josip Avgust Munda, dr. Fran Bogdan Petelin. Vsi so bili doslej sodniki oddelka B pri Stolu sed-

morice v Zagrebu. Za vrhovnega državnega tožilca v Ljubljani je imenovan Ljubomir Milanović, ki je bil doslej vrhovni državni tožilec za Slovenijo in Dalmacijo v Zagrebu. Njegov namestnik je dr. Anton Stuhec. K vrhovnemu sodišču v Ljubljani so premeščeni tudi vsi tajniki oddelka B Stola sedmorice Alojz Rant, dr. Ljudevit Gruđen, dr. Emanuel Zinotti ter Rajko Omčikus.

o Tudi v Slovenjgradcu so pritožbe zaradi novega voznega reda na dnevnem redu. Zato tudi sta prizadeti tudi Mislinjska in Zelena dolina.

o Priljubljeno poslopje v Kamniku bo do streho, ker dela zelo naglo napreduje.

o Na dva dni je bilo na pragerski trgu veliko razpisov. Nakladali so se v jabolka.

o Na dva dni, ki pelje proti Pljuju in so ob njem, ki spadajo pod občino Spodnja Pragerska, je še vedno temna, se je o razsvetljavi mnogo govorilo. Poleg tega je na novo nasipana svinjska ulica, tako da je hoja po njej ob večerih zelo nerodna.

o Pragerske v Halozah dan za dnem priprave krošnjariji, ki so zelo nasilni. Zato zelo težko odpravijo iz hiš, kadar so doma samo ženske. Zato dobro, ako bi se krošnjarstvo med prebivalstvom prepevala.

o V vinu in žganju so pridelali letos v vinorodnih Halozah. Vendar pa se obilnega pridelka ni mogoče prodati. Zato ni jeze hodijo pijani po vasi in jim je videti tudi šolske otroke.

o Koruzo po znižani ceni namerava nabaviti Poljčane za kmetovalce in varočila je oddati pri občini od pri občinskih odbornikih čimprej ranje samorodnic. V želji, da se za letošnje samorodnice bo banska uprava podpirala zatiranje. Podpora se bo do največ 600 izkrčenih trsov in za uspešno precejpljene para od 1000 komadov. Nagrada znaša sreska načelstva do najkasneje 20. novembra. Zaradi pomanjkanja kraljevske banske uprave ne bo dovoljevala travnih semen po ceni za ureditev umetnih travšč.

o Izpraznjeno učiteljsko mesto. Zaradi politične učitelja Antona Strigla je na Poljčanah prazno mesto učitelja. Vse one gg. poverjenike(ce), ki še niso poslali pisarni Vodnikovega imenja, da naj sigurno pošljejo svoje članarino in ekspedicijske stroške. Zaradi koncem meseca novembra.

o Oblak iz Gorenje vasi bi moral te dni svoje prihranke v znesku 18.000 kron nazaj prejšnji lastnik Boris Batič.

o Oblak vlom fingiral. Kasneje je vse

priznal in povedal, da je denar skril zaradi davkov, ki bi jih moral poravnati.

o Vlom v trnovsko cerkev. V noči na petek je neznan vlomilec vdrl v trnovsko cerkev ter si na glavnem oltarju prižgal svečo, da je bolje videl pri zločinskem poslu. Nato je vlomil v tabernakelj ter odnesel pozlačeno monštranco s hostijo vred. Pri odhodu je cerkveni tat pozabil ugasniti svečo, kar je opozorilo ljudi na tatvino.

o 2500 vagonov moke in 2000 vagonov živinske moke bomo v kratkem izvozili v Nemčijo. Nemčija bo kupila pri nas tudi oljate pogache. Ponudbe za moko in pogache sprejema Prizad.

o Drzen vlom v Zidanem mostu. Juvancičev hotel v Zidanem mostu je imel drven vlomilski obisk. Neznane je odnesel denarja, jestvin in raznega drugega blaga za 4000 din ter radijski aparat, ki je vreden 4000 din. Vlomilca so prijeli v vlaku na hrastniški postaji.

Celje

o Zagrebški metropolit g. Dositej pride popoldne službeno v Celje. Jutri bo ob 10. dopoldne v pravoslavni cerkvi sv. Save osebno služil liturgijo ob asistenci dveh svečnikov. Pri liturgiji bo pel ruski cerkveni zbor iz Zagreba. Ob tej priliki bo metropolit g. Dositej prevedel parohijskega in vojaškega svečenika g. Iljo Bulovana v Celju v čin protojereja.

o Koncert 1. decembra v proslavo zedinjenja, priredijo letos skupno vsa celjska pevska društva. Koncert bo na praznik v Mestnem gledališču.

o Premestitev. Inž. Ivan Marek, dolgoletni šef tehnične razdelke pri okrajnem načelnstvu v Celju je imenovan za inšpektorja gradbenega ministrstva v Beogradu.

o Zimska pomoč. Zaradi predznambe za podelitev kurjave in eventualnih drugih daril za zimsko pomoč, se vabijo potrebni, da se javijo zaradi popisa v sobi št. 31 mestnega poglavarstva, Gosposka ul. št. 20 in sicer v ponedeljek, 13. t. m., stranke z začetno črko A do D, v torek 14. t. m. E do J, v sredo, 15. t. m. K do O, v četrtek 16. t. m. P do T, v petek, 17. t. m. pa ostali.

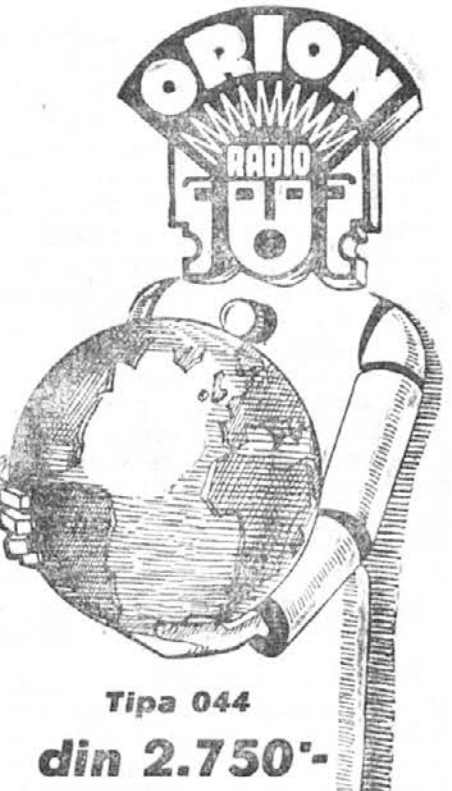
o Zdravniško dežurno službo za člane OUZD ima jutri zdravnik dr. Drago Mušič, Cankarjeva cesta 7.

o Nočno lekarniško službo ima od 11. do 17. t. m. lekarna pri „Križu“ na Kralja Petra cesti.

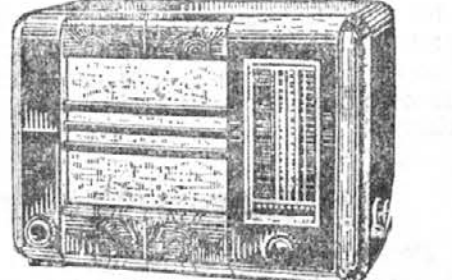
o Sprememba posesti. Nekdanje parno kopališče in sosedni stanovanjski hiši v Ipavčevi ulici je od Josipa Benka kupil nazaj prejšnji lastnik Boris Batič.

o Ustanovni občni zbor Udruga četnikov v Celju je bil policijsko prepovedan.

VSE dogodke iz celoga sveta Vam prinaša ceneni super

Tipa 044
din 2.750,-

Prodaja tudi **na obroke**

Razen tega prinašamo
ORION 5-cevni
popularni super na mesečne obroke od **din 180,-**

Samoprodaja **L. LUŠICKY**
Maribor, Koroška cesta št. 11
Anton Bremec, Celje

Pluj

o Fasada Mestnega gledališča čedalje bolj kazi zunanji videz. Tujci si ob pogledu na to najvažnejšo kulturno ustanovo še posebej ustvarjajo o Plujčanih prav neugodno mnenje. Mestna občina je letos obnovila več svojih poslopij, le razpadajoča fasada Mestnega gledališča, ki je nujno potrebna popravila, je ostala nedotaknjena. Upamo, da bodo odločujoči v kratkem obnovili zanemarjeno fasado, ki preveč očitno kazi vnanjost mesta.

o Vol jo je prevrnil. V Lah Lucijo, 55 letno posestnico iz Sv. Bolfenka pri Majšpergu se je zakadil razbesneli vol. Z rogovji jo je kotalil po tleh. K sreči ji je zlomil samo roko.

o Zvočni kino Pluj predvaja danes in jutri „Tarzan junak“. Novi podvigi legendarnega junaka Tarzana.

o Naraščanje cen. Plujski konsumenti močno čutijo dviganje cen življenjskih potrebščin. Mast se je podražila na 20 din, olje na 13-14 din, riž na 10-11 din, krompir na 150 din itd. Pa tudi za galanterijska in manufakturna blaga so občutno poskočile cene. Kako naj izhaja nameščence in delavce, ki se je že doslej komaj prebijal z bomo plačo. Vrh tega že trka na duši mrzla zima.

o Brivec Skaza Peter se je preselil v Maistrovo ulico.

Cesta Maribor - Celje

Državna cesta Maribor - Celje, ki je najvažnejša cestna zveza severa z jugom, je v najslabšem stanju. Kdor se vozi z avtomobilom po tej cesti, se lahko prepriča, kakšni trpini so šoferji, ki morajo dnevno po večkrat prevoziti to cesto, trpini so tudi potniki, ki se poslužujejo avtobusov, veliko škodo pa trpe vozila. Na tej cesti so takšne kotanje, da avtomobil tudi ob zelo počasni vožnji poskakuje in da je vožnja skrajno naporna. Zato ni nič čudnega, če dnevno omaga na progi Maribor - Celje kar več avtomobilov vseh vrst. Imel sem priliko, da sem samo na odseku Maribor - Slovenska Bistrica naštel sedem tovornih avtomobilov, ki so se pokvarili zaradi slabe ceste.

Koliko ogorčenih pogovorov čuje šofer avtobusa med vožnjo na tej cesti. Vsak-

do upravičeno graja stanje naše glavne ceste. Vsakdo upravičeno obsoja neprestane obljube brez dejstev. Vsi, ki so primorani, da se poslužujejo te ceste, si samo žele, da bi odločujoči gospodje samo žele, da bi odločujoči gospodje go Maribor - Celje in prepričani so, da bi v enem letu bila cesta prenovljena in usposobljena za motorni promet.

Najhuje je med Mariborom in Framom. Tu mora šofer voziti po polževo, ker sicer uniči avtomobil in potnike v njem. Ko bi cestarji, ki so tudi odgovorni za stanje ceste, cesto gramozili s pravim gramozom, bi cesta še ne bila tako razdrapana in bi se vsaj deloma popravila. Tako pa je od vseh strani zanemarljena. Prizadeti naj omenjeno cesto vsaj deloma popravijo, ker je že sedaj promet skoraj onemogočen. -ig.

d. Pooblašćena glavna
loterije bančna poslovalnica
ribor, Gosposka ulica 25.

Prerodopisna kramljanja

V znamenju tolstih Martinovih gosi

Dr. Stanko Bevk / Gosji rod je številnejši in ga pozna le malokateri gurman

Došel je došel svetj Martin...

Sveti Martin, ki nam krsti vino, kakor tudi belokranjska popevka, je bil spočet Martinov junak, pozneje puščavnik in končno škof v mestu Tours na Francoskem (316-400). Njegov god praznujemo na dan njegove smrti, namreč 11. novembra. Spominjamo njegov, ki obhajamo njegov spomin dan pozneje, namreč 12. novembra, je bil rimski papež, prvi tega imena. Svetega Martina, ki je bil celo naš rojak — doma je bil iz stare Panonije — upodabljajo ali kot vojaka na konju, ko seka svoj plašč na dvoje, da ga kos poda siromaku, ali pa kot škofa, ki ga spremlja gos.

»MARTINOVA GOS«

Na martinovo na mizi vsakogar, kdor si jo je more privoščiti, zraven nje pa se blišča v kozarcih novo vino, ki ga je iz mošta prevrel svetj Martin.

Navada, da si ob martinovanju postrežemo z gosjo ali vsaj z račjo pečenko, izvira najbrže še iz poganskih časov. V mitologiji je gos znanilka zime in odhajajočo jesen so prednamci proslavljali z gosjo gostijo.

Naša pitovna gos je udomačena

DIVJA SIVA GOS.

Ta sicer jako plaha ptica se hitro privadi človeku, tudi če ujamemo doraslo žival. Ni čuda zato, da so gosi redili že v starih časih. Grkom je bila poleg drugega gos lik lepote. Posvečena je bila boginji Junoni in je veljala za primerno darilo ljubljencem. V Rimu so gosi prišle do posebne časti v l. 387., ko so s svojim gaganjem rešile kapitol, ki so ga Galci pod Brenovim vodstvom zavzemši mesto, ponoči napadli.

Na Kitajskem velja gos za simbol zagonoske zvestobe. Gosak, zlasti divji, živi namreč v strogem enoženstvu in vedno lazi za svojo izvoljenko; nikdar je ne pušči iz vidika. Posebno spomladi ji je vedno za petami, dasi ji sicer ni kaj uslužen. Ko znaša samica razno drobnjavo za gnezdo, lazi gosak vedno za njo, pomaga pa ji pri delu nič, samo pazi nanjo, da se ne bi spozabila s kakim pritepecem. Tudi kadar stara izleže mladiče in jih uči iskati hrane ali plavati, se drži kot zadnji v tropi in budno pazi na varnost družine in na zakonsko zvestobo svoje družice.

Pri nas gosem ne pripisujemo posebno dobrih lastnosti, zlasti ne bistroumnosti, kar pa je krivično, kajti gos je izredno premetena in prebrisana ptica. To vedo zlasti lovci. Divjo gos zalesti je težaven posel. Prav nanančno zna oceniti nevarnostno razdaljo, da se pravočasno umakne zalezovalcu, in kakor vrana loči lovca od kmeta ali drugega človeka, ki ji ni nevaren.

V naših krajih gnezdi divje gosi silno redko. Svoj čas, pravijo, se je dobilo na pa tam kakšno gnezdo na ljubljanskem barju, danes pa, ko je povsod preveliko, ni ob gnezditvi o divjih gosih tam duha ne sluha. K nam prihajajo divje gosi samo pozimi, kadar je mrz. Najbolj pozna je

SIVA GOS,

porodnica domače gosi. Spoznamo jo po pomarančastem kljunu, ki ima belkast nohet na koncu, ter kalnorožnatih nogah. Njena domačija so pokrajine z močvirji v Evraziji od 45 do 70° sev. šir. Ko tam vse zamrzne in zapade globok sneg, se seli proti jugu, celo v Afriko in Indijo. Redkeje pride k nam

NJIVSKA GOS

ali ligarica, ki je nekoliko manjša kakor siva gos in ima kljun na korenu in na koncu črn. Pa noge pomarančaste barve. Ta vrsta gnezdi bolj proti severu kakor siva gos, pa je nemara še številnejša. Po poročilu znanega lovca Spörerja so jih na Kolgujevem otoku pri Novi zemlji na dveh lovih pobili okoli 15.000! Še bolj redko se prikaže pri nas

BELOČELA GOS,

ki ima belo liso s črnim robom za kljunom in velikim črnim robom po trebuh.

Gosi se hranijo skoraj izključno z rastlinami; najrajši se pasejo na kopnem, dasi tudi spretno plavajo in jedo vodno rastlinje. Tekajo mnogo bolje od rac, ker imajo primerno daljše krake. Kadar se ženijo, vtika samec glavo v vodo in se približuje samici. Če tudi ta prične z enakim igranjem, zažene samec zmago-slavno gaganje, premetava vrat, šopiri perje in splava ali steče proti samici.

Kadar gosi letijo, se v zraku uvrste v podobo klina; na ta način menda lažje režejo zrak. Gosi so redkokedaj tihe, skoraj vedno gagajo ali se oglašajo na druge načine; jezne pihajo in napadajo s kljunom.

Meso divjih gosi, posebno starih, je trdo in žilasto, tembolj okusno pa je od

domačih, zlasti če so izpitane. Za posebno slaščico veljajo gosja jetra. Da postanejo večja, včasih do 2 kg, dodajajo piči sladkorja ali zdrobljene antimonove rude. Sladokusci hvalijo tudi prekajena gosja prsa. — Letalna peresa so rabili za pisanje, dokler okoli l. 1860. niso začeli izdelovati jeklenih pisalnih peres.

Gosi so v 43 vrstah razširjene po vsej zemlji. Po večini žive ob sladkih vodah, so pa tudi take vrste, ki se drže morja. Pomorske gosi jedo poleg rastlin tudi majhne morske živali. Posebno zanimive so one vrste, ki gnezdi v jamah. Najbolj znana od teh je

HRIBSKA GOS,

ki je velika kakor divja raca, pa ima gosji kljun z grbo nad korenem. V glavo in

Novo napovedovanje poleta v vseмирje

Znano je, da so se pred leti stalno pojavljale vesti o najrazličnejših napovedih o poletih v vseмирje. Zlasti Američani so se mnogo ukvarjali s tem problemom in že gradili poskusne vsemirske rakete. Sedaj poroča o takem novem načrtu revija Britanske internacionalne družbe v Londonu, ki piše, da so rešeni že vsi problemi poleta, manjka pa še denar, kate-rega bi bilo treba poldrug milijon funtov sterlingov. Ako se družbi posreči zbrati

to vsoto, bo mogoče že čez leto dni odleteti z zemlje na mesec. Revija našteva tudi že stvari, ki naj bi jih potniki vzeli s seboj za prehrano, ogrev, dihanje itd. Javnost pa seveda ne veruje v vse te vesti in napovedi in je trdno prepričana, da se bo tudi ta senzacija končala tako, kakor so se doslej vse podobne. Problem poleta v vseмирje še ni in še dolgo ne bo rešen — ako bo sploh kdaj!

ŠTEVILO INDIJANCEV RASTE

Po zadnjih statistikah so dognali, da biva v rezervatih USA 337.366 Indijancev, kar znaša v primeri s stanjem pred petimi leti absolutni prirastek 24,7 odstotkov. Pred prihodom belcev je bilo v Ameriki milijon Indijancev. V zadnji statistiki so uračunani le Indijanci, ki bivajo v mestih in so povzeli že vse sadove civilizacije.

RAST NOHTOV

S poskusi so dognali, da rastejo nohti poleti hitreje kot pozimi. Mimo tega se nohti na desni roki razvijajo hitreje kot na levi roki. Toda niti dva nohta ne raste enako naglo. Povprečna doba, ki je potrebna, da zraste nohet, znaša štiri in pol meseca, kar pomeni, da se nohti v teku 70 letnega življenja obnovijo 186 krat. Če znaša povprečna dolžina nohta 12 mm, bi tak nohet dosegel ob 70. letu dolžino 2,30 metrov. Starec, ki bi torej nikoli v življenju ne porezal nohtov, bi imel na obeh rokah nohte, ki bi skupno merili 23,5 metra.

Talent še ni znanje. Udje še niso ples. (Hofmannsthal.)

— Ah, milostiva, ali me niste poklicali...

Pot neke štokljke. Štoklja, ki je odletela 29. junija iz Wexholederja v okraju Landsberg ob Warti v Nemčiji, je dospela v septembru do Rusila ob Nilu. Komisar okrožja Wad Medanija je javil ornitološki postaji v Rossittenu, kdaj je prišla štoklja v Egipt. Wad Medani leži 200 km nad Hartunom in je oddaljen od Landsberga 4500 km.

Pošne skrinjice holandski izum. Poštna skrinjica se je prvič uporabljala v Afriki. Bila je iz kamnja. Holandski so namreč že 1656, ko so pluli mimo Rta Dobre nade, na skrajnem jugu Afrike, na pol poti v Indijo, metali pisma v določene špranje med kamni, da so rojaki, ki so prišli za njimi, dobili pojasnila o potrebnih nasvetih. Enak postopek so imeli Holandski na otoku Sv. Heleni.

Žabja in mušja farma v Krkonoših

V Schreiberhau v Krkonoših ima zdravnik dr. Oeser silno zanimivo farmo, kjer goji v velikem številu najrazličnejše vrste žab, poleg njih pa na tisoče muh. Dr. Oeser goji v velikanskih akvarijih, ki jih ima nameščene v ogromni stekleni dvorani, več vrst žabjega plemena. Poleg ameriških strupenih žab so posebno zanimive žabe, ki svojih jajčk ne ležejo v vodi, ampak na drevesih, ki rastejo na farmi. Posebno pozornost vzbujajo tudi bele žabe ter neka vrsta žab z japonske, ki ne regljajo kot naše navadne žabe, ampak lepo pojejo kot kanarčki-trilerji.

Dr. Oeser goji poleg žab tudi »paglavce«, ki služijo v znanstvene svrhe, ko na njih preizkušajo učinke zaščitne žleze. S farme si mnogi znanstveni zavodi širom Evrope dobavljajo žabe in paglavce.

Poleg žabje farme ima dr. Oeser še mušjo farmo, kjer goji na stotine vrst raznih muh. Muhe ima za hrano žabam, poleg tega jih pa pošilja nekaterim zoološkim zavodom in znanstvenim ustanovam.

Vpliv elektrike na kurja jajca

Elektrika se je že silno udomačila v agrarni proizvodnji, kjer služi poleg pogonske sile tudi kot sila, ki znatno vpliva na rast kultur itd. Na Češkem so pred nedavnim napravili večje poskuse, s katerimi so dokazali strokovnjaki, da električna razsvetljava vpliva na nosnost kokoši. V majem kurniku z 20 kokoši je

svetila žarnica 25 W, in sicer od 18. ure, ko je zašlo sonce, pa do 21. ure. Kokoši, ki so bile v temnem kurniku, so znesle od oktobra do aprila 501 jajce, dočim so zneske kokoši, ki so bile v razsvetljenem kurniku, v istem času 978 jajc, torej za okoli 90 odst. več.

OTON SVERDRUP

veliki norveški tečajni raziskovalec (1854-1930) je spremljal Nansena na Grönland in na severnosibirski obali. V Nansenovi odsotnosti je spravljal ladjo »Fram« do 87 stopinj 57 min. severne širine. V letih 1898 do 1902 je uspešno dokončal odpravo v severnoameriške tečajne predele. Raziskal je zahodne obale Grantlanda in otoke, ki so dobili po njem ime.

Živosrebrni rudnik na Koroškem je bil že 1833 v prometu. Zdaj so Nemci stare rove očistili in bodo začeli sklade znova kopati.

Gibraltarske opice imajo svojega »častnika«

Orjaško skalovje, ki se na skoraj 5 kilometrov razteza čez polotok Gibraltar, je edini kraj na evropski celini, kjer živijo divje opice v popolni svobodi. Tako so slavne »gibraltarske opice«, ki pripadajo vrsti magotov, danes zoološka zanimivost. Nihče ne ve povedati, kako je ta divja opičja čreda prav za prav našla pot na južno konico Pirenejskega polotoka. Bajje so jih Mavri prinesli s seboj iz Afrike. Druga bajka pa pripoveduje, da so priplavale čez morje v Evropo, Vsekakor živijo že stoletja na

Gibraltarju, in ne Španci ne Angleži, ne grom topov ne bombniki, jih niso mogli od tam pregnati.

Tako se je okoli teh opic porajalo celo praznoverstvo in neka legenda pravi: »Isti dan, ko bodo opice zapustile gibraltarsko skalo, bodo tudi Angleži morali zapustiti to svojo pomorsko trdnjavo.« V takih okoliščinah ni čuda, da je Anglija vzela gibraltarske opice pod posebno varstvo in ustanovila funkcijo, ki je edinstvena v angleški vojski:

»opičjega častnika«. »Oficir skalnih opic« je častna služba, ki jo navadno opravlja vsakokratni poveljnik obrežnih baterij. Njemu plačuje angleška vlada letno doklado 60 funtov za to, da skrbi za dobrobit opic, da ostanejo v svojih skalnatih duplinah, in se tako ne bo mogla izpolniti tista prerokba. Tistih 60 funtov se porablja za živež in za nabavo novih opic iz Afrike v to evropsko opičjo družino v primeru, če bi se število njenih članov preveč zredilo. Danes prebiva na Gibraltarju 14 opic.

Zenski kotiček

Budnica vsem smučarkam

Kako naglo se vrti kolo časa. Ali se nam ne zdi, da smo šele pred kratkim časom spravljali smučarsko opremo k poletnemu počitku, a že nas ista zopet kliče, da jo vzamemo v roke. Seveda, danes ali jutri se še v nižjih legah ravno ne bomo smučali, toda dolgo ne bo več, a priprave so precejšnje. Pripraviti je treba smučarsko opremo in sebe.

Po stari navadi smo pač najbrže tudi s smučmi naredili spomladi tako, kakor z vsako stvarjo, ki jo za daljšo dobo ne rabimo, to se pravi, postavili smo jih v kak kot, ne glede na to, ali smo jih primerno napeli in namazali. Kaj nam mar

ob pomladanskem soncu smuči in skrbi za njih. Sedaj pa, ko so nastopili mrzli dnevi in nam je bližnje hribočke že dvakrat pobelil sneg, je skrajni čas, da se spomnimo ubogih zaprašenih in izsušenih dilc, ki nam nudijo pozimi toliko veselja. Deske so suhe in nenapete, jermenje trdo ali celo potrgano, okovje zarjavelo. Takšne smuči nam ne bodo v veselje, pač pa nam lahko postanejo usodne. Precej trdo jih bo treba vzeti v delo, da jih usposobimo za nadaljnjo službo.

V drugi vrsti je treba pregledati in izpopolniti smučarsko garderobo, ako je niso slučajno iztaknili molji. Tretja in tudi jako važna točka teh priprav na smučanje pa je utrđitev našega telesa, da bo lahko kos s tem sportom povezanim težavam. Šele tako pripravljeni se lahko predamo željam, da nam nebo pokrije naše hribočke s potrebno belo odejo. Smuk!

Za lepo polt je treba vztrajnosti

Samo od sebe ne pride nič. Za vse kar imamo, moramo žrtvovati bodisi čas, denar, svoje moči ali protiusluge. Slična zadeva je torej tudi z lepoto, ali boje rečeno, z lepoto naše polti. Če vidimo pri svojih tovariših lepo gladko polt, ne smemo jih zavidati, misleč, da so one pač tako srečne, da imajo kar mimogrede tako gladko lice. Da, mogoče ena izmed petdesetih. Vse druge pa o svojem licu manj govorijo, pa zanj tem več naredijo. Vse tiste polure, ko tožimo prijateljicam o svoji nečisti, premastni ali presuhi polti, uporabimo raje za iskanje in odpravljanje vzroka tej nevšečnosti. Za to pa je treba seveda precej potrpljenja in energije.

Polti različnih ljudi se med seboj zelo razlikujejo. Zato je težko negovati svoje

lice po raznih, pri drugih ljudeh pobranih receptih. Najlepšo polt bo imela ona ženska, ki jo sama proučuje, ki uporablja kreme, ki jih je sama preizkusila in dognala, da so za njeno lice res dobre, ne uporablja pa na slepo mazil, ki jih uporablja lepopolta prijateljica, ki ima morda popolnoma drugačno polt.

Mnogo pa je odvisno od mila. Z našemu licu neogovarjajočim milom si lahko napravimo večjo škodo, kakor pa če se umivamo brez mila. Če je polt zelo suha, moramo uporabljati najmilejša mila. Najboljše je lanolinovo milo, tako zvano nevtravno milo ali pa dečje milo. Toda pri zelo suhi koži tudi tega mila ne smemo uporabljati dnevno. Mastna polt pa prenese in celo zahteva ostrejša mila. Voda pa mora biti topla.

Ob mrzlih dneh juho na mizo

Kako se prileže včasih krožnik vroče in okusne juhe. Poleti se je izogibljemo, toda v deževnih jesenskih in mrzlih zimskih dneh nas kar vabi in kliče. Premraženemu človeku kar dušo ogreje.

Juha je nekak uvod v kosilo. Ni pa vseeno ali je ta uvod dober ali slab. Saj je prav od uvoda odvisno vse nadaljnje razpoloženje. Zato res ni odveč, če juho prav skrbno pripravimo. Čista juha bodi res čista, redilna res redilna, z eno besedo: juha naj bo takšna, da bo vsakdo, ki zajame prvo žlico vzklilnil: »No, to je pa res juha, že dolgo sem si želel takšno!«

Če hočemo, da bo mesna juha res dobra, moramo računati 10 do 15 dkg mesa na osebo in po ¼ l vode. Kostni in meso pristavimo v mrzlo vodo in kuhamo počasi. Če pa nam je več za dobro in

sočno meso, potem ga pa pristavimo v toplo vodo. Juho takoj osolim, da se meso skozi in skozi razsolji. Juhino zelenjavo pa opravimo poprej na masti. Vre naj juha počasi do dve uri. Nato vzamemo meso iz juhe in jo razčistimo s tem, da kameno vanjo par kapljic mrzle vode. Nato jo odcedimo in zakuhamo.

Juhe ne jemo zato, da bi se z njo nasitili, temveč da si z njo segrejemo in pripravimo želodec za nadaljnje jedi, pa tudi radi tega, da dobi želodec primerno količino tekočine, da potem lažje prebavlja.

Preudarnim gospodinjam

Sadje je zelo važen del prehrane. Daj ga po možnosti vsak dan še pred obedom na mizo. Šele potem naj jedo kuhana jedila. Stara jedila, zelenjava in nagnito sadje so

malo vredni, ne kupuj zaradi štedljivosti takšnih stvari. S starim mesom, gobami ali klobasami se pa lahko celo zastrupiš.

Vsako živilo skrbno operi in osuši. Neumito sadje ne devaj na mizo. Jedi ne soli preveč, ostre začimbe in hud kis niso priporočljivi.

Črn otrobov kruh je mnogo redilnejši od belega, ržen boljši od pšeničnega. Maslo in olje sta spet priporočljivejša zabela od masti.

Najpreprostejša jed je okusna, zdrava in redilna. Mlado zelenjavo praži v maslu, starejšo kuhaj v malo vode. Zelenjavno vodo ne odlivaj, ker ima mnogo redilnih snovi. Krompir je za prehrano najboljši pečen, peci ali pa kuhaj ga vedno v pari.

Kuhinja

Ječmenčkova juha z gobami. Zakuhaj v 3 litre vrele vode četrt litra ječmenčkov. Ko je vrelo pol ure, odlij vodo ter zalij z vrelo zelenjavno juho ali slano vodo. Prideni še drobno sesekane zelenega peteršilja, timesa in česna ter pusti vreti 2 uri. Medtem deni v kozico 2 žlici presnega masla ali masti, potem sesekane čebule, peščico poparjenih, ožetih, drobno sesekanih gob in žlico moke. Ko zarumeni, zalij z ječmenčkovovo vodo ter vse skupaj zlij k ječmenčku; ko nekaj časa vre, je gotova.

Zvito stegno. Posoli in potolci prav dobro 2 kg telečjega stegna od tanke strani ali pleče od debele strani. V kozico deni žlico presnega masla ali masti. Ko se speni, prideni žlico prav fino sesekljane čebule; ko ta malo zarumeni, dodaj še malo drobno zrezanega zelenega peteršilja, krebule, 2 osnaženi in fino zrezani sardeli, pol žlice fino zrezanih kapar in malo popra. Vse to dobro premešaj in namaži na stolčeno meso. Potem ga zavij trdno skupaj, poveži z motvozom, deni v kozico v vročo mast, prideni juhih zelenjav in jo pari nekaj časa pokrito. Ko je pečenka že precej mehka, jo zarumeni še v pečici. Nato poberi mast, prideni par žlic smetane in malo juhe. Ko prevre, razreži in precedi nanjo omako.

Krompirjevi rezanci. Skuhaj 3 krompirje in jih pretlači na deski, dodaj 1 rumenjak, malo soli, košček presnega masla in dobro zmešaj; prideni še 5 do 6 žlic moke ter naredi urno testo. Ko je gladko, ga razreži na enako velike koščke, iz katerih naredi podolgate klobase; ter zopet razreži na enako velike koščke, razvaljaj jih z rokami v tri prste dolge, ob obeh koncih koničaste rezance. Zakuhaj jih v slano vrelo vodo, kjer naj vro 3 minute. Medtem daj v kozico 2 žlici presnega masla ali masti in par žlic drobtin, odcedi rezance ter jih zalij z mrzlo vodo, dobro odtečene stres v kozico, jih rahlo prepolji, še malo prepeci ter daj poleg kakega praznega mesa ali k prikuhi ali s solato na mizo.

Karfijola kot solata. Skuhaj karfijolo v slani vodi, v kateri naj se tudi ohladi. Nato jo potresi z belim poprom ter oblij z oljem in kisom. Ali pa zmešaj v porcelanasti skledici soli, olja, kisa, drobno zrezanega peteršilja in belega popra z leseno metlico ali vilicami ter s tem lepo karfijolo.

Kuh iz sveže smetane. Zvrkljaj v 3 osminke litra dobre smetane, 7 dkg lepe bele moke. Potem pa razgrej v ponvi 4 dkg presnega masla, zlij to vanj in mešaj, da se ti zgosti in odloči od ponve. Deni v skledo, hladno mešaj in primešaj 5 rumenjakov, malo vaniljevega in še 8 dkg drugega sladkorja ter trd sneg iz vseh 5 beljakov. Nato deni v pomazan model pa skuha na sopari. Ko je kuhan, ga stres v skledo in polij s šotojem.

Ponarejen srnin hrbot kot torta. Mešaj, da dobro naraste 8 dkg presnega masla, 6 rumenjakov in 10 dkg sladkorja, primešaj 7 dkg segrete čokolade, 6 dkg močno z rumom napojenih drobtin ter malo cimeta in klinčkov, od 6 beljakov trd sneg ter s snegom vred 8 dkg fino zrezanih mandeljnov ali orehov.

Marika Röck in J. Heesters

Ufina filmska igralka, ki igrata v filmu »Halo Janine...! Halo Marika...!«

Deni v namazan ter z moko potresen dolg, za to določen model; peci v srednji vročini tri četrt do eno uro. Potem ga zvrni na desko, oblij s čokoladnim ledom in natakni olupljenimi, na listke zrezanimi malo posušenimi mandeljni lepe vrstice, v jarek deni kake dobre marmelade.

Praktični nasveti

Cenen šampanjec. Na sledeči preprosti način narediš poceni šampanjec. Vzemij steklenico belega vina ter deni vanjo 5 gramov čistega kandis-sladkorja, 5 gramov limonove kisline in 5 gramov čistega dvakratno ogrejenega natrijevega bikarbonata. Steklenico naglo zamaži in zamašek dobro priveži, da ne more odleteti. Steklenico postavi na led ali v hladni prostor. Čez malo časa je šampanjec uporabljen. Najprimernejše so v to svrhu steklenice s patentnimi zamaški.

Jabolčni šampanjec. V 100 litrih že čistega jabolčnega vina raztopi 8 dkg sladkorja, nato primešaj 2 litra dobrega konjaka in natoči v steklenice. Potem raztopi 10 gramov svežega vinskega kvasa v pol litra jabolčnega ali navadnega belega vina ter vlij od te raztopine v vsako napolnjeno steklenico nekaj kapljic. Steklenice dobro zamaži in priveži na hladnem. Po štirih tednih je vino uporabljivo, peni se ter ima okus kakor izvrsten penušec.

Sol v kavi. Sol je sredstvo, s katerim se zboljšuje kava. Ako se na primer primeša na 15 gramov kave pol naprstnika dobro stolčene soli, postane kava tečna, da si boljše na moreš želeli.

Varujte svoje zdravje s tem, da skrbite za

redno stolico.

Jemljite dnevno po jedi 1 do 3 Leo-pilule, ki vam pomagajo do lahkega in prijetnega odvajanja.

Oglas reg. pod Sp. br. 660 od 28. X. 1938

Leo-pilule

MARIJ SKALAN:

RAMAS IN JORA

ROMAN ZADNJIH LJUDI NA ZEMLJI

»Yagiri Seoni je moj nasprotnik. Bil je že nasprotnik mojega očeta. To je jedro Maninega svarila pred ljubeznijo do njegove hčere.«

Toda prav vse to je njegovo komaj določeno prebujeno hrepenenje po Jori le še podžigalo. Obšla ga je nepopisna želja, da bi jo vsaj videl, a nenadoma se je zdrznil:

»Morda me tudi ona sovraži?«

Prijel se je z roko za razgreto čelo. Mislil so mu drvele po glavi kakor po viharju gnani oblaki.

»Ne, ne,« je vzklilnil na glas, »Jora me ne sovraži. Njeni pogledi in njeni smehljaji niso hlinjeni. Jora me ljubi. Ko bi le mogel do nje, ko bi ji le mogel povedati, kako neskončno hrepenim po njej, kako je sleherna moja misel le njej posvečena...«

Tedaj je zaslišal izza vrtne ograje razposajen otroški smeh. Napotil se je tja in ozrl na malo trato: tam je stala ona, Jora, in okoli nje sta se podila zdravnikova Devi in njen osemletni bra-

tec Agar.

»Jora...« ustanice so mu same zašepetale njeno ime. In kakor da je slišala ta njegov šepet, se je okrenila proti ograji, se zagledala vanj in veselo nasmešnila. Vitka, a vendar polna, z razkuštranimi lasmi okoli ovalnega obraza in s pogledom, ki je bil ko tolmun globok, je stala v cvetju svojih zdravih osemnajstih let le nekaj korakov od nje in se mu smehljala. Samo smehljala. A zdelo se mu je, ko da čuti, kako ji nemirno bije srce pod nežnimi obrisi grudi za belo svilenko obleko. Za sponko je imela zataknjeno rdečo orhidejo, ko da ji curlja kri iz marmornatih grudi. In prav v to rdečo rano so se zasesale Ramasove oči.

»Kaj se skriva za tem cvetom?« je pomislil.

Devi se je zasopla ustavila skoraj tik ograje, ga zagledala in veselo vzklilnila. Stekla je k njemu, in za njo jo je ubral še Agar.

»Pridite se igrat z nami!« je zaprosila,

in Agar je veselo ponovil njeno prošnjo:

»Pridite, pridite, Ramas!«

»Saj to se ne bi spodobilo, mala norčja,« je dejal inženir. »Taka igra je le za otroke.«

»Jora ni več otrok, pa se le igra z nama,« je ugovarjala Devi. »Kaj ne, Jora?«

»Kaj pa sem, če nisem več otrok?« ji je odgovorila dekle.

»Gospodična,« je dejala Devi in Agar je pritrdil.

»Ne, ne, še vedno sem otrok, le malo večji od vaju,« je rekla Jora in se približala ograji. Njen pogled se je iz bližine srečal z Ramasovim. Strmelata sta molče in negibno drug v drugega, ko da bi si hotela izpiti s pogledi iz duše odgovor na vprašanje, ki je žgalo njuni srca.

»Zakaj se pa tako gledata?« je vprašala Devi.

Ramas in Jora sta se hkratu na glas zasmejala.

»Sedaj se pa smejeta,« je pripomnil Agar.

»Ali se ne marata?« je vprašala Devi.

Jora je zardela kakor njena rdeča orhideja na prsih. Povesila je pogled in vzdrhtela.

»Kaj te je sram?« je vprašala Devi.

»O, le nič se ne boj Ramasa; če bi ga

poznala kakor jaz, bi ga gotovo imela rada; še poročila bi se z njim. Jaz bi se tudi, pa sem še premlada.«

»Jaz bi se pa oženil z Joro,« je dejal Agar.

Ramas in Jora nista vedela, kaj naj storita. Otroška odkritosrčnost ju je spravila v nepopisno zadrego in zaman sta se vsak v sebi trudila, da bi našla primerno besedo. Mučne trenutke je presekala prva Jora. Snela si je s prsi orhidejo jo vrgla Ramasu in zbežala od ograje.

»Vidiš, da ga imaš rada,« je zakricala za njo Devi. »Meni je niso hotela dati, njemu jo pa kar mečeš, ne da bi te za njo prosil.«

»Še omožila se boš z njim,« je dodal Agar.

Ramas je pobral vrženi mu cvet in ga nežno pritisnil k ustnicam. Prav tedaj se je naskrivaj ozrla po njem Jora in mu z roko zamahnila v pozdrav. Inženir je zbežal. Orhideja mu je žarela v nemirni desnici, v duši ga je pa dvigala neskončno opojna zavest:

»Jora me ljubi! Jora je moja!«

Zavriskal bi bil, kakor so zavriskali fantje v davnih časih, kadar so se vračali od svojih deklet.

(Dolje)

Sah

Match dr. Euwe — Landau 5½:1½

Nizozemski »mali velempojster« Landau je postal po nekaterih uspehih silno samozavesten ter je nestrpnost čakal priložnosti, da se čez »truplo« dr. Euweja dokopljeno do prvenstva Nizozemske. Letošnji nizozemski turnir v avgustu je Landau dal pravico, da v posebnem matchu izvoze prvaka dr. Maxa Euweja. V svoji veliki domišljiji je Landau še pred matchem spretno pripravil nizozemsko šahovsko javnost na ta dogodek, skušajoč ji

dx5, Da5+ 11. c3, Dxc5 12. 0—0, Tfd8 13. Se5! (beli stoji odlično. Črni je skušal s potezo trdnjave pripraviti Ld7, toda dr. Euwe ni zaman profesor matematike, ko je s potezo konja to namero preprečil: 13... Ld7? 14. Lxf6, Lxf6 15. Lxh7+! Kxh7 16. Dh5+, Kg8 17. Dxf7! in 18. Sxd7), Txd3? (drzen obup malega L. proti velikemu dr. E.; toda dr. E. je imel vse precizno izračunano ter si z zdravimi potezami zajamči prednost) 14. b4! (dr. E. podi črno damo s 5. linije zaradi lovca na g5, s čimer grozi zajeti kvaliteto), Dd5 15. c4!, De4 (edina poteza, s katero reši črni kvaliteto, zaide pa v izgubljeno končnico) 16. Dxe4, Sxe4 17. Lxe7, Td2 18. Tad1, f6 (izguba kmeta, toda črni je že v silni zadregi, njegovo damsko krilo je mrtvo) 19. Txd2, Sxd2 20. Tfd1, fxe5 21. Txd2, Kf7 22. Ld6, Ld7 23. Lxe5, Le8 24. Td4, g6 25. h4!, Te8 26. g4, h5 (črni hiti s kmeti na polja svojega lovca, upajoč na remis zaradi raznobarnih lovcev) 27. f3, a6 28. Kf2, Lc6 29. Ke3, Tg8 30. Kf4, Ke7 31. g5!, Te8 32. Ld6+, Kf7 33. Ke5, Kg7 34. Tf4, Te8 35. Tf6, b5 (lovca je treba ohraniti polje d5, in prost kmet je še malo upanje) 36. c5, Ld5 37. a3, Td8 (grozilo je 38. Lc7 z vdorom kralja) 38. Txe6!! (smrtni sunek sanjam črnega, ki je še vedno zidal na raznobarne lovce svoj skromni remis; z žrtvijo kvalitete odloči dr. E. takoj partijo), Lxe6, 39. Kxe6, Ta8 40. c6, Te8+ 41. Kd7, Kf7 42. c7 in črni preda.

191. SLOVANSKA OBRAMBA

Beli: dr. Euwe Črni: Landau
1. d4, d5 2. c4, c6 3. Sf3, Sf6 4. Sc3, dxc4 5. a4, Lf5 6. e3, e6 7. Lxc4, Lb4 8. 0—0, Sbd7 9. Db3!, Db6 10. e4!!, Lg6 (10... Lxe4 ne gre, ker sledi po zamenjavi na e4 Lxe6 s silnim napadom, toda tudi 10... Lxc3 ni dobro zaradi 11. exf5 itd.) 11. Lxe6 (toda dr. E. žrtvuje kljub temu), fxe6 12. a5!, Lxa5 13. Dxe6+, Kd8 14. e5, Te8 15. Dh3, Lxc3 16. exf6!, Lb4 17. fxe7, Ld6 18. Se5!!, Lxe5 19. dxe5, Lf7 20. Tfd1 (sedaj odloči dr. E. z napadom na d liniji), Ld5 21. e6!, Sf6 22. Lg5, Ke7 23. Dc3 in črni preda.

Svetovna prvakinja

Poleg velike šahovske olimpiade v Buenos Airesu, na kateri je sodelovalo 27 držav, je bil tudi turnir za svetovno damsko prvenstvo. Glavna borba je bila med poangleženo Rusinjo Vero Menčik-Stevensovo in Nemko Sonjo Graf. Povsem nepričakovano pa je v borbo zelo odločno posegla tudi B. Carrasco iz Chile. Vera Menčikova, ki je branila naslov prvakinja, pa je precej prekašala svoje šahovske vrstnice ter ponovno osvojila naslov

svetovne prvakinja, drugo mesto je zasedla Grafova, pol točke za njo pa tretje mesto Carrasco. Menčikova je rutinirana igralka,

obvlada dobro teorijo ter igra zelo zdrav šah, precizno računa. Naslov svetovne prvakinja ji gre po pravici, sedanje tekmece je kmalu še ne bodo dosegli, menda jo bo prej potisnila v ozadje starost. S turnirja za damsko svetovno prvenstvo prinašamo naslednjo partijo:

192. CAMBRIDGE SPRINGS OBRAMBA

Bela: B. Carrasco (Chile) Črna: V. Menčikova (Anglija)
1. d4, Sf6 2. c4, e6 3. Sc3, d5 4. Lg5, Sbd7 5. Sf3, c6 6. e3, Da5 7. Sd2, Lb4 8. Dc2, 0—0 9. Le2, e5 10. dxe5? (boljše 10. 0—0 in na 10... exd4 11. Sb3, Dc7 12. Sxd4), Se4! 11. Sdxe4, dxe4 12. Te1, Sxe5, 13. Lf4, Sd3+ 14. Lxd3, exd3 15. Dxd3, Lf5 16. De2, Tad8 (za belo je igra menda izgubljena; zaradi grožnje Ld3 ne more do rohade) 17. a3, Lxc3+ 18. Txc3, Ld3 19. Dg4, f5! 20. Dg3, Lxc4 21. Le5 (udar na kvaliteto 21. Lc7 ne gre zaradi 21... Dd5 22. Lxd8, Txd8 in neubranljivega mata), Tad7 22. b4, Dd5 23. Ld4, Te8 24. f4??, Dxd4 in bela je predala. Kolkor je bela pozicija brezupna, pa menda le ni bila izgubljena. Namesto 24. f4? je bilo potrebno 24. Kd2!, nakar bi črna imela težke muke do zmage.

Š. švicarski prvak Henry Grob je izdal v založbi Kurt Ronninger v Leipzigu 96 strani obsegajočo knjigo »Otvoritve v šahovski partiji«. Knjiga je sistematičen prikaz vseh otvoritev ter bo služila izvrstno in otvoritvah manj izkušenim šahistom. Naroča se pri založbi in velja 2 RM (okoli 30 din).

Filatelija

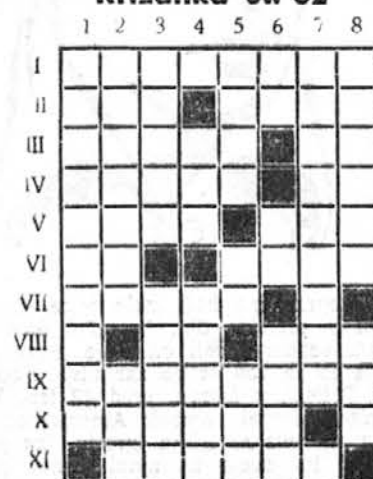
Organizacija jugoslovanske filatelije

Z novim notranjepolitičnim življenjem so se pojavila tudi med filatelisti vprašanja »decentralizacije« ter ustanovitve treh filatelističnih zvez. Velika večina filatelistov pa je to misel odklonila, češ da je filatelistična organizacija v Jugoslaviji še tako šibka, da bi je nikakor ne kazalo razdeljevati. Statistika o organizaciji filatelistov v naši državi je naslednja:

Hrvatska	11 klubov	305 članov
Srbija	8 klubov	280 članov
Slovenija	7 klubov	200 članov
Vojvodina	6 klubov	309 članov

Vsega skupno 32 klubov 1094 članov
Z ozirom na gornjo statistiko, ki kaže šibkost organizacije v naši državi, je pričakovati, da bo ostala filatelistična organizacija enotna ter bo pod skupnim vodstvom skušala v bodoče še bolj poglobiti svoje delo in organizacijo izpopolniti.

Križanka št. 52

Besede pomenijo:

V o d o r a v n o: I. širok razgled; II. turški plemič; oseba iz sv. pisma; III. francoski kipar; bog sonca; IV. žensko ime; narobe zaimek; V. žensko ime; števniki; VI. medmet; del prvine; VII. slove; gora; VIII. kemičen znak; nearijec; IX. ameriška država; X. moško ime; mesto v Afriki.

N a v p i č n o: 1. mesto v Južni Ameriki; 2. trenutki pred smrtjo; moško ime; 3. nebesna točka; kraj pri Ljubljani; 4. mesto v Južni Ameriki; vljudnost; 5. poškodba; mera; mesto v Franciji; 6. mera; okrajšava za svetnika; kraj ob meji; 7. odlog plačila; 8. zdravnik; časovna enota.

Pomenki z mladino

— C. »Sonet« je dober in z občutjem napisan. Kaj več bi težko o njem napisal, sicer pa ne bi hotel sicerati takih pesmi. To pač ni več narejena poezija, ampak jo je pisalo že življenje. S »Štirinajstimi kronami« pa ni tako. Že »stojijo«, kakor pravimo v tiskarni, in bodo zagledale kmalu beli dan; mogoče že to soboto, kot podlistek. Torej ni treba, da si tako zagrenjen, in da misliš, da boš moral lagati. »Voščene svečke« so bile zaokroženo napisane, a treba jih je bilo z razumevanjem brati. Črtica je bila zrela. Videlo se je, da je zadeva doživeta. Pričakujem novega piker: z odličnim spoštovanjem itd. Na svidenje! — Stanko Pahič. Tokrat bo izšla »Moja mladost« in jaz upam, da se kaj kmalu znova oglasiš. Pozdravi! — Vladko Kos. »11.« je izšla pod drugim naslovom. Pesem je kakor nalašč primerna za ta veliki trenutek, ki bi nam bil danes po dvajsetih letih potreben bolj kakor kdaj koli popreje. Da, to so problemi, ki se tičejo mladine vsega sveta! Pozdravljen!

Neskočilno narkozo je iznašel prof. Judin, ki je delal že 20 let na »neobčutenju« boli. Nova narkoza sestoji iz dušikovega oksida pomešanega z etrovimi parami. Pri tej narkozi se prebudite kakor iz navadnega spanja.

Bencin iz koruze so začeli pridobivati Francozi. Kuruza, ki zraste na pol hektarja hektarjev da 15 milijonov hektarjev alkohola, ki ga potem predelajo v bencin. Tak način pridobivanja bencina je cenejši kakor pridobivanje sintetične nafte iz oglja.

Lovska

— Brankec, kaj je prinesel oče z lova?

— Kislo lice.

— Kako?

— Ker ni ničesar ulovil

Sodobni šolar

Profesor: In tako je zgorel zaradi Herostratovega izdajstva krasi Dianin hram.

Šolar: Ali je bil vsaj zavaro-

Križanka

Vodoravno: 1. nasprotno od svetlobe; 5. izgorelo drevo; 6. sestavina živega telesa; 7. Italijani; 8. prikrivanje; 10. ozi-ralni zaimek; 11. igralna karta.

Navpično: 1. tekačevo delo (nedoločnik); 2. velika doba; 3. odrešenik (tujka); 4. glas; 7. čebula; 9. igralna karta.

Posetnica

JULE TIC

Kaj je mož po poklicu?

Rešitev križanke

Vodoravno: 1. oves; 5. enota; 6. torej; 7. pi; 8. te; 9. zev; 10. ralo. Navpično: 1. otep; 2. rov; 3. eno-ter; 4. setev; 5. oljka; 9. za

Rešitev stopnišča

T — rt — prt — trop — porto — poroto — torpedo.

»Večernik«

za mladino

Leto 1

Maribor, 12. novembra 1939

Štev. 45

Sonet

Priatelju I. S. -c.

Drevo iz zemlje mlado je pognalo,
Da zlahnebi bi sad mu obrodilo
ga cepil je vrtnar, zato obilo
sadu v plačilo je drevo dajalo.

Prešla, so leta, glej, vrtnariju v hvalo
drevo je raslo, sadje obrodilo;
jaz vem, da bi se bilo posušilo,
če veje kdo odlomil bi le malo.

Tovarišstva sem sklepal s trdno vero,
roko podajal, pač meneč: mladiki
podobno je srcé marsikatero.

Zdaj vem, le v stiski, sili le veliki,
ko kupa polna je, polna čez mero,
pokaže se prijatelj v pravi sliki.

11. 11.

(Ob dvajsetletnici premirja —
VLADKO KOS)

Z ognjem in mečem Evropa propada,
z vncem krvavih rož grob si
krasi.

Blazna, od krvi pljana armada
v smrti se pogreza, hura ji kriči.

Dolga neskočno že vrsta je mrtvih;
oče pri sinu, pri ženinu brat.
Spačeno lice, ob jeklu dva prsta,
starec upognjen tam, strit cvet tu
mlad.

Mar si Evropa zato dom gradija,
s slavo in mrzlim orožjem odet,

da z njim boš vso srečo življenjsko
ubila,
znova na kamnih začela boš
spet?!

Srca otroška Pariza, Berlina,
Londona, danes, ki v vojni žive,
trga naj tvojega meča ostrina?
Varji, Evropa, otroško srce!

Skopuh
in njegova srajcaSVETOSLAV MINKOV
(Bolgarska pripovedka)

Živel je človek, ki je imel na kupa denarja in ki je bil velik skopuh. Človek je mislil, da bo lahko vse svoje bogastvo ponesel s sabo v grob, pa ni zategadelj upal izdati denarja niti za najpotrebnejše. Jedel je suhi kruh in pil mrzlo vodo, oblačil se je v konopljasto srajco, ki jo je podedoval od očeta, ki je bil prav tako velik skopuh. Prav za prav je ostal od očetove srajce samo še rokav, kajti vsa ostala srajca je bila že sprešita s krpari.

Neki dan pa je skopuh sčel to svojo srajco, jo opral in obesil na plot. Takrat pa se je Sonce, ki je že leta in leta sušilo srajco, nasmehnilo in reklo:

»Odšlo bom na zemljo in zahtevalo od skopuha, da mi plača to dolgoletno delo, ki ga imam s sušenjem.«

Film

Paul Muni pripoveduje o svoji poti

MOJSTER FILMSKE MASKE SE JE RODIL NA POLJSKEM KOT SIN AMERISKIH POTUJOČIH IGRALCEV — VZOREN SOPROG — SILO NJEGOVEMU USTVARJANJU DAJETA STUDIJ IN ČAS — DOHODKI

V pomenku z novinarji je Paul Muni prostodušen, zelo dojemljiv ter skoraj otroško dober in ljubezniv. O sebi pripoveduje s prirojenjo iskrenostjo in skromnostjo.

— Čeprav me bolj malo miče, da bi se vračal v pretekla dni, je začel Paul Muni, moram vendar začeti od kraja. Prav žal mi bo, če to za vas ne bo zanimivo. Rodil sem se v Poljski, v Lvovu, pred 42 leti. Vendar pa nisem Poljak, ampak Amerikanec. Moja starša sta bila ameriška igralca, jaz pa sem zagledal luč sveta na njuni turneji po Evropi.

Tako sem to svojo ljubezen do gledališča prav za prav podedoval. Svojo umetniško kariero pa sem začel že z dvanajstim letom. Zgodilo se je tako: ob priliki neke predstave mojih staršev je znenada obolevel neki igralec, in ker ni bilo nikogar drugega pri roki, so postavili mene na njegovo mesto. To je bila moja prva vloga, prvi nastop na deskah. Ne spominjam se več, kako sem odigral to vlogo, vem pa samo to, da ta moj prvi nastop ni bil kdo ve kaj.

Moja gledališka kariera se je začela šele s 17. letom. Takrat sem dobil pri naši gledališki skupini lepo partnerko, v katero sem se zaljubil. Šest tednov pozneje sva se že po-

ročila.

In ta lepa partnerka 17-letnega igralca je še danes ga. Muni, ki stoji zvesto ob strani svojega moža ter mu pomaga pri vseh križih in težavah, ki so zvezani z njegovim poklicem. Tiho, skromno in nevsiljivo se veseli njegovih uspehov in njegove slave. Muni je nežen soprog, ki še danes ljubi svojo ženo ter ji posveča vso svojo pozornost. Ves prosti čas ostaja pri njej. Ko je odpotoval na oddih v Evropo in Severno Afriko, ga je spremljala na poti tudi ga. Muni.

Paul Muni snema letno enega ali največ dva filma. To reč je tako obrazložil:

»Ne smete misliti, da snemamo tako malo, ker mi ni za delo; kajti vsako vlogo, ki mi jo dodelijo, studiram do zadnjih potankosti, kar mi vzame precej časa, vendar pa se edino tako lahko docela vživim v osebnost, ki jo pozneje podajam na platnu. Za tako podajanje pa je treba vedno časa, in še enkrat časa. Tako so nastajali filmi »Pasteur«, »Zola« in najnovejši film »Juarez«. V te filme sem, verujte mi, vnesel vso svojo dušo ter jih imam izmed vseh najrajši, čeprav sem tudi v ostale svoje vloge vložil vedno ves svoj napor.«

— Ali vam pomaga vaša gospa pri pripravljanju posameznih vlog?

— Na vsak način. Moj najboljši in najvdanejši pomočnik je. Mnogo ji dolgujem. Vsak

Paul Muni kot Zola.

film me zanima kot umetnostna ustvaritev, prav tako pa tudi kot propagandno in vzgojno sredstvo, ki deluje na mene. Docela se zavedam svoje odgovornosti in posledic, ki bi jih lahko imel na množice slab film, pa zato skrbim z največjo vestjo in pazljivostjo, da je moja vloga na potrebnih višini. Vedno težim k dovršenosti, ki jo le morem doseči. Da bi svojo nalogo pri filmu čim bolj rešil, sem si pridobil pravico, da si smem vedno sam izbrati snov in scenerijo za film, v katerem nastopam. Res je, da mi ta pravica nakopije dosti več dela in znatno poveča mojo odgovornost, ali moja zavest je mirnejša.

Novinarji so ga nato še vprašali o višini njegovih dohodkov. Paul Muni pa se je nasmešnil in odgovoril:

— Za življenje zaslužim vedno dovolj. Vendar pa ne smete misliti, da dobivam kakšne pravičnice honorarje. Na leto dobim vsega skupaj okoli 300.000 dolarjev. No, vi pa dobro veste, da jih je v Hollywoodu precej, ki zaslužijo dosti več...

»Halo Janine...!«

Halo Marika...!«

Režiser Carl Boese je posnel v Babelsbergu veliki revijski film »Halo Janine«. Glavno vlogo majhne pariške plesalke Janine igra Marika Röck, ki se s svojo sposobnostjo, z žilavim delom in vero v uspeh povzpne preko vseh zaprek do nositeljice glavne vloge.

Film se bo močno razlikoval od dosedanjih revijskih filmov, ker so plesi Marike Röck medsebojno povezani v neko organsko celoto. Film je zgrajen dramatično kljub temu, da se dogaja dejanje na revijskem pozorišču, mestoma pa tudi v svetu skladatelja in plesalke.

Scenerija se vsa preliva v svetu reflektorjev ter deluje kot taka prav za prav nad-dimenzionalno. Posamezni deli prizorišča so napravljeni premično, da stavbe neslišno kar zginjajo in nastajajo pred gledalčevimi očmi, kakor da bi se pogrezali v zemljo, ali pa rastle iz nje.

V filmu sodeluje 150 plesalcev in plesalk, zraven tega pa je istočasno v ateljeju tudi veliki orkester, ki izvaja skladbe Petra Kreudera.

Film je snemal operater Konstantin Irmen-Tschet. Partnerja Marike Röck v filmu pa sta Johannes Heesters in Rudi Godden. Ostale vloge igrajo Mady Rahl, Else Elster in drugi. Manuskript pa je napisal R. Külb.

IRONIJA IN UMETNOST

V ameriških filmih srečamo pogosto ironijo, pa tudi samironijo ali norčevanje iz samega sebe. Zdaj so pa tudi pri Ufi posneli film »Senzacionalni proces Casilla«, ki ga je insceniral Eduard von Borsody, v katerem je zvrhana mera ironije. Film namreč na satiričen način prikazuje razmere, ki vladajo v

ameriški sodni praksi. V filmu igra glavno vlogo Heinrich George, ki z dramatično izbrušeno ironijo ustvarja napetosti, ki ne pustijo do konca filma.

Zvezda Luise Rainer ugaša

Luise Rainer, ta talentirana Reinhardtova učenka in mlada dunajska Židovka s svojim navidezno bolehaštim licem, je napravlila v enem letu po svojem prihodu v Hollywood takšno kariero, kakor jo na-

pravi le redkokateri filmski igralec. Luise je bila talentirana, pa je prodrla. Za kre- acijo, ki jo je ustvarila v filmu »Siegfried«, je dobila kot najlepše priznanje: nagrado Ameriške akademije sedmerih umet- nosti. Za tem filmom so se nizali še mno- gi drugi filmi, ki jih je filmska kritika vseskozi pozdravljala ter pisala laskavo o- njih, vendar pa filmi niso prinašali de- narnih uspehov. Če so hoteli, da Luisein film uspe, so ji morali dati vselej kakšne- ga slavnega partnerja.

Nazadnje pa so filmski trgovci izve- kli računske beležnice in rekli: Luise Rai- ner več ne nese. Luise Rainer je v pesim- stičnem razpoloženju zapustila Hollywood ter odšla v Pariz in London, kjer je začela pogajati za angažmane pri evrop- skih filmskih podjetjih. Ali izbruhnila je vojna, upi filmske zvezdnice pa so zno- va splavali po vodi.

Tako se je Rainerjeva znašla zmenada brez angažmana, krhati pa se je začela tudi ljubezen njenega moža pisatelja Clif- forda Odetta. Luise Rainer so začeli v Hollywoodu počasi pozabljati; kajti Hol- lywood »ne prenese več te gledališke igralke, ki vedno pretirava in ki vedno iz- vablja solze v bioskopskih dvoranah«, ka- kor se je izjavil neki hollywoodski novi- nar.

Življenje pod morsko gladino

V morju živi na milijarde raznih živali. Tako se nahaja samo v Jad- ranskem morju okoli 360 različnih vrst rib; lovijo pa samo okoli 100 vrst teh rib. Največ pa lovijo ribiči pečinske ribe: sardele, palamide, skuše, tune, girice, bakalare in druge. V Jadranu pa žive tudi delfini, naj- različnejši morski ježi, morske zve- zde ter ostale večje ali manjše ži- vali.

Včasih priplujejo tudi za velikimi ladjami v naša vodovja morski psi, ki so nevarni za kopalce. Vendar pa se morski psi nikoli dolgo ne zadr- žijo v Jadranskem morju, ker jih preženejo delfini s svojimi močnimi udarci. Kakor delfini na eni strani škodijo našim ribičem, tako jim na drugi strani koristijo, ker »čistijo« morje od rib roparic, katere se za- držujejo prav tako med majhnimi ribami kakor delfini.

Svet pod morjem živi svoje po- sebno življenje. Znanstveniki ga proučujejo na ta način, da se spušča- jo v morske globine v potapljaških oblekah. Tako vidijo s pomočjo po- sebnih priprav tudi ona morskata bit- ja, ki jih zemljani s prostim očesom niti ne morejo videti. Med algami in morsko travo žive školjke, polži, ka- če ter ribice, ki se svetijo, ker imajo v repu električno strujo, nadalje morski polipi, ki morejo s svojimi tipalkami oviti in zadaviti tudi člo- veka. V morju pa je tudi nebroj mor- skih konjičkov, pajkov, koral in zvezd. Skratka: podmorski svet je tako pisan, da se znanje življenje še zdaleka ne more primerjati z njim.

Potapljači se nahajajo prečesto- krat v velikih nevarnostih, ko se spustijo na morsko dno. Zato pa se

spuščajo na morsko dno v posebnih potapljaških zvonih, obenem pa so oboroženi še s puškami, s katerimi morejo streljati tudi v vodi.

Studenec v Reki

V koritu ene izmed največjih ameriških rek, v Mississippiju, v zvezni državi Louisiani, v Združenih ameriških državah so izkopali pred nedavnim 1.800 metrov globok stu- denec, da bodo sesali iz njega pe- trolej. Kopanje takega studenca je bilo zelo drago in zamudno. Nai- prej so morali postaviti sredi reke 12 orjaških stebrov, na katere so pritrdili stroje za vrtnanje studenca. Obenem pa je bilo treba zgraditi po- sebne vrste oder še za ostale zgra- be. Poleg petroleja pridobivajo studenca sredi reke tudi podzemni- ski plin, ki ga prav tako izkorišča- jo.

Banovina Hrvatska meri 66.406 kvadratnih kilometrov. Teritorialno je torej večja, kakor so bile v pre- teklosti Hrvatske države. Le nekaj- krat je presegla to obsežnost. Tako je za vlade Petra Krešimira in Zvo- nimira merila preko 80.000 kvadrat- nih kilometrov, ko je na stopila v skupnost z Madžari, ni bila večja ko- kor sedaj. Največja je bila Hrvatska pod vladjo kralja Tomislava, ko je ob- segala skoraj 100.000 kvadratnih ki- lometrov.

Prvi avtomobil v Angliji. Prvega avtomobila v Angliji se je preprosto ljudstvo neverjetno balo. Angleži so mislili, da se je pripeljal med ne- sam vrag.

S peskom se umivajo marsikje po svetu, kjer še danes ne poznajo mila. Najbolj je razširjeno umivanje s peskom po vročih puščavah, kjer ni vode.

Solnce se je pretvorilo v starčka s sivo brado, sedlo na oblak in spla- valo na zemljo. Odšlo je pred sko- puhovo kolibo ter potrkalo na vrata. Skopi bogataš se je prikazal na pragu.

»Dober dan! Prišel sem po denar, ki mi ga dolguješ.«

»Denar? Kak denar?« je prestra- šeno zavpil stari skopuh in hotel Soncu pred nosom zapreti vrata.

»Potrpi!« mu je reklo Sonce. — Sonce sem. Desetletja sem ti že su- šilo to srajco, dobilo pa nisem za to delo niti počenega groša. Sto zlat- nikov, to pač ni mnogo...«

»Če si zares Sonce, čemu ti de- nar? je vprašal stari skopuh in pobledel kakor smrt. »Ali so ti tudi ostali ljudje kaj plačali zato, da sediš na nebu ter jih greješ zgolj sebi v za- dovoljstvo?«

Sonce se je nasmešnilo, se pogla- dilo po bradi in odgovorilo:

»Denar ne bo zame, siromakom, ga bom zaneslo. Kaj pa je to zate — sto zlatnikov? Ne bo se ti poznalo.«

»Siromaki ne rabijo denarja,« je odgovoril bogataš, »njih je nebeško kraljestvo. Preje bodo umrli, preje bodo v nebesih. Sto zlatnikov ti ne bom dal, pač pa bom zmolil sto mo- litev pred križem.«

»Ali molitve orega, ki ne pomaga siromakom, ne dosežejo Gospodovih ušes,« ga je zavrnilo Sonce. »Od po- svetnih dobrin ne bo ostalo ničesar, dobra dela po pomagajo v nebeško kraljestvo.«

»Že,« je pisnil jezno skopuh, kaj me brigajo siromaki, samo da imam zlato!« Nato je zaloputnil vrata.

Sivobradi starček pa se je po oblaku odpravil na nebo, se znova pretvoril v Sonce, ki je obstajalo zemljo.

Poklicalo je Vetr ter mu zapove-

dalo:

»Odidi na zemljo ter odnesi sraj- co človeku brez srca, in ki mu lju- dije pravijo skopuh.«

Vetr je zapihal z vso svojo silo ter dvignil srajco s plota. Ko je sko- puh videl, kaj se godi s srajco, je stekel iz hiše ter se zagnal za sraj- co, da bi jo iztrgal vetru. Tri dni in tri noči se je podil za srajco, dokler ni ves prehlajen omagal in umrl.

Kaj pa se je zgodilo s srajco? Ve- ter se je še dolgo poigraval z njo, dokler se je ni naveličal; nato jo je spustil v kotel velike tovarne. V kotlu se je iz skopuhove srajce sku- hala kaša, ki so jo potem prelili v papir, na katerem je natiskana ta pripovedka.

Moja pomlad

STANKO PAHIČ

Otroška moja leta
kot drevja zelen list
so brez skrbi prežeta,
na nje spomin je čist.

Petnajst vedrih pomladi
vzkipele je v nebo
kot lastovke pomladi
mi dušo dramilo.

Pred mano je življenje,
svet, dela le hoteč,
naj tepe me trpljenje,
zdaj otrok nisem več.

Učitelj: »Cesar Napoleon je rekel, kakor smo se že učili, da ni ničesar nemogočega.«

Učenec: »Tako? Naj bi poizkusil, prižgati vžigalico na mihi.«

Anekdota

— Ne jezi se, očka, če sem raz- bila šipo. Odštej mi raje to šipo od dote!

Zanimivosti

„Ta kuhar bo še pivo napravil vroče“

Življenjske skice „Rdečega Napoleona“ — Zakaj sta se Stalin in Trocki razšla

Stalin, gospodar Kremlja in nad 188 milijonske zvezve sovjetskih republik, postaja v zadnjih dneh predmet žgoče diplomatske kritike. Politični krogi zahodne demokracije mu zamerijo, češ da igra dvojno, lokavo vlogo, ki ji je težko uganiti prave cilje.

Stalin ali Josif Visarionovič Džugašvili se je rodil v majhnem mestecu Gora pri Tiflisu v Georgiji. Njegovi materi je bilo komaj 20 let, ko je rodila Josifa že kot četrto dete. Stalinov oče je bil nižjega plemenskega rodu, pa je vendar moral kot čevljar služiti svoj kruh. Namenil se je, da ga bo tudi Josif nasledil na trinožniku, toda mati je odločila drugače.

Z 11. leti je prišel Josif v seminar, kjer se je prvič seznanil z rusčino. Sošolci so bili večinoma sinovi popov in nižjega georgijskega plemstva. Kakor Napoleon v

šil vsake najmanjše nevarnosti. Njuna polje morala iti narazen, Trocki je šel v prognanstvo, Stalin je zavladal v Kremlju.

Stalinovi dohodki znašajo blizu 1000 rubljev na mesec. Kakor Mussolini se tudi on ne zanima za denarne skrbi. Lahko bi jedel kakor carji iz zlatih skled, toda novinarji, ki so ga obiskali, so zapisali, da živi precej skromno.

Stalinova vera je delo, vendar je pustil svojo ženo pokopati po pravoslavni obred. Je edini diktator, ki je prečital sv. pismo do kraja, ko je bil še dijak v seminarju.

Malo ima prijateljev. Druži se le s starejšimi tovariši iz stranke. Težko je priti z njim v intimnejše pogovore, goste sprejema le redko. Do zadnjih diplomatskih pogajanj je v 18 letih sprejel le sedem novinarjev, še mnogo manj pa poslanikov.

Odkar je Stalin utrdil svojo oblast, je stopil vidneje iz rezerve. Nenapovedan se vozi v podzemski železnici, govori v radiu, da celo poljublja se s plesalkami. Splošno zanimanje so zbudili njegovi ukrepi, da naj se v obsežnem imperiju pospešuje učenje ruskega jezika in ruske zgodovine brez potvorb caristične preteklosti. Tudi do cerkve je v gotovih ozirih uvedel toleranco, parlamentarni ustavni sistem, vračanje k družini in približanje človeku sploh, so pa značilne poteze Stalinove

notranje politike zadnjih let. Velike uspehe je dosegel rdeči diktator po zadnjem paktu z Nemčijo, ko se mu je posrečilo

TROCKI

brez prelivanja krvi vrniti Rusiji vzhodno Poljsko in zagotoviti premoč v Baltiku, ki jo je ustvarjal pred stoletji že Peter Veliki.

Za slovo od življenja — 650 zarok

V neki njurorški bolnišnici je zapuščena od vseh umrla Adrienne Mc Slean. Imela je v življenju 50 zakoncev in nič manj kakor 550 ljubčkov. Toda na starost se ni nihče več spomnil nanjo.

Imela je res burno življenje. Na začetku stoletja je prišla v Ameriko reven belgijski delavec, Guilot s svojo boljšo polovico. Mož se je kmalu izgubil v ljubezni in njegova 14-letna hči Adrienne je šla isto pot. Našla je zaslužka pri cirkusu in neki modni reviji v New Yorku. Tu se je seznanila z večkratnim milijonarjem Mc Sleanom. Tri tedne pozneje je postala njegova žena. Po nekaj mesecih zakona z mnogo starejšim možem je kmalu pobegnila, vzela je s seboj bogati nakit in 100.000 dolarjev odpravnine.

Založena z denarjem je potovala v San

Francisco. Tu je vlekla za nos može, oženje in samce, 32 zakonov je sklenila v Zedinjenih državah. Noben zakon ni trajal več kot štiri mesece. Pobraba je šla in kopita ter šla v Mehiko, pa dalje v Argentino, kjer se je izdajala za princeso ali hčer svetovno znanega bankirja. Spet so ji sedali može na limanice, ljubezen je cvetela in žela bogate sadove. Ko so jo v Sao Paulu iskali, je ušla čez veliko lužo in v Bruslju je sklenila 50. zakon. A ta je bil zanjo usoden. Na ženitovanju je neki gost spoznal v Adrienne svojo bivšo ženo, na pragu 50. zakona so jo zaprli. 600 zarok je priznala pred sodniki, dobila je več let zapora. Zdaj je ona, ki so jo nosili po rokah številni hrepeneči Don Juan, izdihnila, zapuščena od vsega sveta...

Z bogatega grunta v ciganski tabor

Vinko Jarič je bil daleč po Slavoniji znan, bogat gostilničar, ki je v Sikirevcih pri Dja-kovu. Njegova hči Ana je bilo krasno dekle in mnogi so se potegovali za roko bogate neveste.

Toda mlada Ana se je poročila z revnim metom, čeprav so ji starši branili. Zakon ni bil srečen, zakonca sta se ločila. Ana ni dolgo zdržala na domu svojih roditeljev, priključila se je neki ciganski družbi in postala je

ciganova priležnica. Ko je njen ločeni mož umrl, se je s ciganom poročila, na veliko jezo in zamero staršev. Ana se ni zmenila za sovraštvo, ki si ga je nakopala pri ljudeh, v desetih letih se je popolnoma pociganila in danes ne bi nihče več spoznal v njej hčer bogatega slavanskega krmčmarja. Od hiše do hiše prosjači bela ciganka, ki je podedovala od doma 20 oralov zemlje.

Maščevalna žena nevarnejša od bombe!

S tem sodobnim primerkom je označil neki londonski sodnik proces, ki ga je imel pred dnevi. Stiriidesletna vdova Milly Blaas je vložila vse svoje premoženje v naklep, da bi se čimbolj maščevala nad mlajšim ljubčkom, ki jo je zapustil. Naročila je nekega vprav odpuščenega kaznjence, da je za veliko odškodnino napadel na cesti njenega nezvestega kavalirja, ki so ga z mnogimi ranami prepekljali v bolnico. To ji še ni bilo dovolj! Podkupila je falota, da je vlomil v pro-

dajalno nezvestega in jo izropal. Vedela je namreč, da trgovina proti vlomom ni zavarovana. Lastnik je izgubil vse premoženje, celo njegovega psa je dala maščevalna babnica zastrupiti. No, končno je bilo ljubosumja krvoločne žensčine celo kaznjencu dovolj. Šel je na policijo in jo prijavil. Zdaj je stopila vihrava vdova pred sodnike in ti so poskrbeli, da bo imela prilike dovolj, razmišljati o svoji nespameti.

Zivali, ki straše vraževerne ljudi

Dvajseti vek pozna celo vrsto iznajdb in pridobitev moderne tehnike. In vendar je ostal povprečni človek še vedno zelo praznovreden ter še veruje v skrivnostne sposobnosti nekaterih živali.

Saj poznate sovo, čarovniško ptico, ki s svojim skovikanjem pred hišo ali na strehi privabi smrt. Prav tako slabo je zapisan njen mlajši bratec čuk.

Pajek je tudi nevšečen gost, če se prikaže ženskam zjutraj. Rade ga pa vidijo zvečer, ker prinaša radost, ljubezen...

Sraka naznanja kreg in prepir, ali pa neprijeten obisk. Če petelin kokodaka proti hiši obrnjen, bo privabil mrliča. Isto velja, če se hiše ognje lastovke, ki so prej tam gnezdiše. Ponekod pravijo, da bo hiša kmalu pogorela...

Vrana, kavka in krokro so tudi mrtvaški znanilci. Kadar letajo kavke v jatah, lahko pričakujemo nevihto.

Kokoš, ki se je spozabila s kikirikanjem, prinaša nesrečo. Mačka ne smeš srečati, če ti prekrži pot, kadar si kam namenjen, ne bo sreče. Zelo nesrečonosna je krastača, ki je imela v čarovniških procesih toliko grehov na sebi... Če pridejo podgane ali miši v hišo, tudi prinašajo smrt. Če se srečajo svahte in prašiči, bo zakon nesrečen. Pes voha smrt, vidi pogreb. Če zgodaj pomladi zagledamo žabo v vodi, bomo isto leto mnogo jokali. Jerebice, ki lete preko dimnika, prinašajo ogenj. Kadar slišiš prvič kukavico, ne smeš biti brez cvenka, drugače boš vse leto brez denarja...

V popolnem sporazumu zamenjala ženi

Sodišče v Columbiaville v državi Michigan, USA, je imelo opravka z nenavadnim primerom. Zakonca June in Davis sta bila stara prijatelja, pa sta se nekega dne zmenila, da bosta zamenjala svoji ženi in poizkusila zakonsko slast še s te plati. Pri tem sta se poživljala na vse formalnosti ločitve zakona, češ čemu zapravljanje denarja po nepotrebnosti.

Zeni sta tudi bili s tem zadovoljni. Imela sta skupaj 16 otrok. 47-letna gospa June je imela 12 otrok, 27-letna gospa Davisova pa

štiri otroke. Problem so rešili na kratko: vsak izmed zamenjanih zakoncev je vzel po osem otrok, o izbiri je odločilo žrebanje. Zakonci so živeli v prijateljski slogi in če bi jih ne izdali sosedji, bi stvar najbrže ne prišla tako hitro na dan.

Obe ženski sta pred sodiščem izjavili, da sta zadovoljni in sporazumno zamenjali može. Sodišče se seveda s takšno rešitvijo ni strinjalo, zahtevalo je od mož, da vložita prošnjo za ločitev, preskrbo otrok pa prepustite odločitvi sodnikov.

Paberki

V Ameriki uničijo žuželke toliko drevja, da znaša škoda v eni sami minuti 54.000 din.

V eni uri proizvaja Južna Afrika 3420 g zlata.

Bela čebula je izvrstno zdravilo proti revmatizmu, zelje dobra hrana za slabotno deco.

V Kanadi ulove v eni uri 16.200 kg slani-kov.

Na Švedskem so začeli te dni v zalivu Eve-zu pridobivati nafto iz morskega dna.

Običajna moška ura ima 165 raznih delov.

Gejzirska voda na Islandu ima 90° C.

Zaradi kačjega pika umre na mesec v Indiji 30.000 ljudi.

Hemofilija (krvavenje, imel jo je tudi ustre-ljeni ruski prestolonaslednik Aleksej) je specifično moška bolezen.

Moten urin se ne pomeni, da so ledvice bolne.

Polovica zemeljskih tal je mokra, hladna in vroča. Na tej ogromni površini ne živi več kakor 10 milijonov ljudi.

V gradu Simoneti (Italija) odmeva strel puške 60 krat.

V 100 letih se primeri enkrat, da se ves mesec ne vidi luna. Tako je bilo februarja 1866, 1885, 1915, 1934. Prihodnjič bo tako 1961. leta.

V USA namolzejo na uro 5.700.00 l mleka. Na »ginkaro-biloba« drevesu v Indiji in na Kitajskem rastejo plodovi na listih.

Zlato se lahko najde v drobnih peščenih delcih od desetine miligrama ali pa tudi v večjih kosih po 50 kg.

Malokrvnost se lahko ozdravi brez medika-mentov. Pojdi na sveži zrak, jej dobro in po-čivaj.

Odrasel slon potrebuje dnevno 75 kg hrane.

KEMICNA IZSLEDITEV PODMORNIC

Iz Amerike poročajo, da se je nekemu kemiku posrečilo, iznajti posebno snov, ki vržena v morje razkrajša vodo v suho, kjer se razširja izpuh iz podmornice. Razkranje plina je pri tem tako jasno, da je zlahka mogoče izslediti lego in premika-nje potopljenih podmornic.

Na »polju slave« je padel v bojih pri Zavadju na Poljskem tudi 21 letni grof Fric Schaffgotz, ki je bil v sorodu d po-tomeci hrvatskega bana Jelčića.

8521 novin ima Rusija, tiskajo jih v 69 jezikih za 36.179.000 čitateljev.

Prvo merjenje velikosti naše zemlje je napravil že Orastosen v 3. stol. pred Kr.

Papagajska bolezen je zajela Argentino. Ljudje so v množicah zboleli na tej kugi. Pet ljudi je že umrlo, oblasti so uvedle stroge mere, da se bolezen ne razširi.

STALIN

francoski častniški šoli v Brienneu se tudi Josif ni dobro počutil med součenci. Zastavljali so dijaka, ki je že v seminarju izgnal vero v Boga in zavrnil učitelja: »Kaj nas varate s tem. Boga sploh ni!«

V seminarju se je Stalin nalezal revo-lucionarnih idej. Kasneje se je seznanil marksisti, vse od 1898 do 1917 je kuhal v sebi revolucionarne naklepe. Petkrat ga je carska policija vrgla za zapahe, petkrat obsodila. Štirikrat je pobegnil, revolucija 1917 ga je osvobodila verig, ko je petič odsedel kazen visoko v Turuhansku v Sibiriji.

Kot član strankinega komiteja je bil Stalin že 1907 soudeležen pri atentatu, v katerem je izgubilo življenje 20 oseb. Takrat so zajeli zlata v vrednosti pol mi-lijona švicarskih frankov. V Bakuju je Sta-lin izdal boljševiški list »Vremja« v ge-orgijskem jeziku. Potoval je v Stockholm, Krakov in Prago na strankine kongrese. Leta 1912 je izdal knjigo o socializmu.

V l. 1907 se je začel Stalinov vzpon. Od ustanovitve Polit biroja 10. oktobra 1917 je sodeloval z Leninom, Trockim, Zinovjevom, Kamenevom, Sokolnikovom in drugimi. Postal je komisar delavcev in kmetov ter poročevalec za narodnosti.

Med revolucijo je bil Stalin sicer član komiteja, vendar ne tako vnet in delaven kakor Trocki. V Ukrajini in Petrogradu se je boril proti Judeničevim belogar-distom. Leta 1921, ko je postal Stalin ge-neralni tajnik komunistične stranke, se Le-nin gotovo ni zavedal, kakšno bodočnost mu je s tem prepustil.

Ko je nekoč Stalin inspiciral čete v Petrogradu, mu neki vojak ni hotel salu-tirati. Stalin ga je opozoril, mož je poka-zal na svoje razcapane, premočene čevlje in Stalinove svetle, trde škornje. Brez be-zade je Stalin sezul škornje, jih dal vojaku, sam pa nataknil čevlje. Hodil je z njimi okrog toliko časa, dokler mu ni preskr-bel Lenin drugih.

Takrat je veljal rek: »Lenin zaupa Sta-linu, Stalin pa nikomur«. Lenin se je že tri mesece pred smrtjo ločil od Stalina.

V oporoki je med drugim napisal: »Ta kuhar bo še pivo napravil vroče«.

Stalin in Zinovjev sta nosila Lenina pri pogrebu. Pet let je potreboval Stalin, da je organizacijo dopolnil. Tedaj, 1929, je stopil na plan in izvedel diktaturo pro-letariata v Rusiji.

Trocki in Stalin sta si bila smrtna so-vražnika. Oba sta prišla iz različnih okoli-čin in marksistične ideje ju niso mogle združiti. Stalin je očital Trockemu aristo-kracijo, slednji pa njemu, da je igralec, med njima je šlo tako daleč, da je Trocki stalna javno zmerjal, pri njegovih govo-rh je pa demonstrativno začel čitati liste.

Potrpežljiva mrav Stalina se seveda ni mogla razumeti z razigrano, vihravo last-nostjo v Trockija. Stalin je bil miren, mol-čen in previden, Trocki pa odkrit, večno nemiren govornik. Stalin je bil kakor ne-ustrašni metalec bomb, Trocki se je ustra-

— Kdo je bila ta dama, ki si jo pravkar pozdravil?

— Nikar se ne ozri, če ne, bom mora-ti tudi njej pojasnjevati, kdo si ti...

Drzen napad na Južni tečaj

Ekspedicija admirala Byrda bo s »polarno križarko« zasedla Antarktiko

V najbližjih dneh bo odrinila iz Amerike velika Byrdova ekspedicija proti južnemu tečaju, v območje antarktičnega ozemlja. Poročila pravijo, da je ta novi poskus napada na južni tečaj vprav fantastičen ter tako smel, da mu ni primere v zgodovini dosedanjih ekspedicij na južni tečaj. V poslednjih dveh desetletjih smo bili priče več polarnih ekspedicij,

ki so presegale fantazije iz romanov Julesa Verne. Veliki uspešni ekspediciji E. Amundsena, ki je kasneje tako tragično izgubil življenje, je sledilo več poskusov. Zanimiva je bila Wilkinsonova ekspedicija s podmornico v Severni ocean, kjer so merili tamošnje morske globine. Sledile so nato letalske ekspedicije admirala Byrda, Wilkinsons in Ellswortha v južne polarne pokrajine. Znanstvena in praktična odkritja vseh teh odprav so bila tako bogata, da je kmalu nato nastopilo med velesilami silno tekmovanje, katera bo prej razvila v antarktičnih ledenih pokrajinah svojo zastavo ter ozemlje osvojila zase.

ZAKAJ BORBA ZA LEDENE POKRAJINE?

Smisel tekmovanja za nadvlado nad Antarktiko je na dlani. Kdor bo obvladal južni tečaj, ima v svojih rokah nadzorstvo nad ribolovom v antarktičnih vodah ter ključ za prehod zemeljske oble. V glavnem pa gre za ogromna in izredno bogata ležišča premoga, petroleja, cinka, medij, niklja in drugih rud. Poleg tega bo mogoče tu postaviti vremenslovne postaje, ki bodo lahko napovedovale vreme za daljšo dobo. Oddaljenost Antarktike od južnega rta Južne Amerike pa je danes za preoceanška letala vprašanje nekaj ur poleta, tako da v prometnem oziru Antarktida prav za prav ni več oddaljena pokrajina.

USA HOČEJO ZA VSAKO CENO DOBITI ANTARKTIDO

Severnoameriške združene države skušajo za vsako ceno zavladati pokrajinam okoli južnega tečaja. Kongres je letos julija odobril 340.000 dolarjev za novo odpravo admirala Riharda E. Byrda in njegovih sodelavcev v ledene pokrajine okoli južnega tečaja, ki jih pri prejšnjih poskusih niso mogli doseči. Glavni Byrdov sodelavec je znani raziskovalec in nekdanji Amundsenov tovariš, Lincoln Ellsworth. Ameriška vlada se zaveda ogromnega pomena južnih polarnih ozemelj. Saj je celo v ta namen ustanovila poseben urad, ki mu načeluje sam Byrd.

KAJ NAMERAVA ADMIRAL BYRD?

Po načrtu bo odprava odrinila v Antarktiko še ta mesec. Byrd in Ellsworth stojita na čelu 160 članske ekspedicije. Letošnja odprava bo v južno-polarnem ozemlju ustanovila tri stalne baze. Sem bo pošiljala ameriška vlada vsako leto nove posadke oz. koloniste, ki bodo zamenjali svoje prednike. Iz te stalne okupacije južnih polarnih ozemelj naj bi potem izvirala pravica, da USA postavi lastninsko zahtevo po tem ozemlju. Nato bi pa sledila formalna aneksija. V celoti gre za ozemlje, ki je dvakrat večje ko Aljaska.

S »POLARNO KRIŽARKO« NA JUŽNI TEČAJ

Ekspedicija je uporabila vse dosedanje izkušnje ter je napravila načrt, ki je na-

ravnost fantastičen. Dr. Tomas C. Poulter, ki je poveljeval že prejšnji Byrdovi ekspediciji, je na podlagi prejšnjih dragocenih izkušenj izdelal načrt za konstrukcijo ogromne ladje na kolesih, ki je podobna obenem veliki križarki in ogromnemu avtobusu. Železni nestvor je dobil ime »polarna križarka«. Križarka ima štiri kolesa v premeru 4 m ter pnevmatike, težke po 900 kg. Križarko ženejo 4 Dieslovi motorji, ki razvijajo 400 KS. Na ostrešju nosi križarka s seboj letalo, s katerim bo ekspedicija raziskovala posamezne predele polarnega ozemlja. Na ravnini se križarka lahko giblje v snegu in ledu s hitrostjo do 25 km na uro, pri čemer delujeta samo dva motorja, dočim sta dva v rezervi. Maksimalna brzina polarnega kolosa znaša 60 km, z vsemi 4 motorji zmore vzpetine do 35 stopinj, tako da bo prišla ekspedicija lahko celo na 4000 m visoke planote polarne Antarktike.

POSADKA IN OPREMA KRIŽARKE

»Polarna križarka« bo imela posadko 4 moških ter zalogo hrane za celo leto. Zaloge pogonskega goriva zadošča za pot 5000 milj. Križarko upravlja ena sama oseba iz posebne kabine. Zanimivo je, da motorji poganjajo vsako kolo zase. Kolesa so gibljiva tudi v navpični smeri,

kar omogoča, da se dno križarke dvigne pa 1 in pol metra. Križarka je izdelana iz jekla in električno zvarjena. Njena gibljivost je tako prirejena, da z lahkoto preide tudi do 6 m široke jame in ledene razpokline. Križarka ima v zadnjem delu cel laboratorij, dalje vse radio-televizijske aparate in druge aparate. Za posadko pa je napravljena zelo udobna kabina z električnim ogrevanjem.

7 »RAZOROŽENIH« TANKOV

Poleg nešteti pripomočkov ima ekspedicija tudi 7 armadnih tankov, ki so »razoroženi« ter bodo služili kot traktorji-vlačilci sani, ki bodo naložene z zalogami hrane in razne opreme. Zlasti številni bo oddelek letal, ki so v to svrhu prav posebej prirejena ter vsa opremljena z majhnimi radio oddajniki in sprejemniki postajami, tako da zanje ne bo nevarnosti, da bi zašla ali se celo izgubila. Polarne pse bodo letos prepeljali z letali na glavno oporišče v Antarktidi, in sicer bodo prepeljali pse v narkotiziranim stanju, da bodo prišli na oporišče popolnoma čili brez velike nervoze, v katero jih je pri Byrdovi ekspediciji leta 1933-35 spravilo brnenje letalskih motorjev ter se dolgo mislo mogli znajti v novem okolju.

Netopirji v boju proti malariji

NETOPIRJI SO POZREŠNI IN IZVRSTNI LOVCI NA KOMARJE, KI POVZROČAJO MALARIJO

Nizozemska Indija je znana malarična pokrajina na svetu. V boju proti tej rumeni bolezni so poskusili že najrazličnejša sredstva, toda zaman. Malarija razšaja naprej in pokosi na leto na tisoče žrtev. Letos pa je nizozemska vlada pričela delati zanimive poskuse z netopirji, ki so znani kot »strastni« lovci na komarje, ki prenašajo bacile malarije. Poročila iz Indije pravijo, da so se poskusi odlično obnesli. Na Sumatri so pričeli gojiti netopirje v velikem številu. Živali se silno naglo razmnožujejo ter v malaričnih pokrajinah Sumatre sistematično

»čistijo« komarje. Netopirji so namreč zelo požrešni, vsak požre vsaj toliko komarjev, kot znaša njegova lastna teža. Na Sumatri imajo sedaj že na deset-tisoče netopirjev, ki vztrajno krčijo milijonske armade malaričnih komarjev.

V borbi proti malariji so netopirje prvič uporabili v predelih okoli Panamskega prekopa, kjer je pričela zaradi nastalih močvirij razsajati huda malarija. Netopirji so tam vestno opravili svoj posel ter popolnoma očistili predele, kjer je nato izginila nevarnost malarije.

Dramatičen nočni lov na podmornico

Zanimivo poročilo očitca lova na neko nemško podmornico v Severnem morju

Iz daljšega poročila nekega angleškega očitca in udeleženca lova na nemško podmornico v Severnem morju posnemamo naslednje:

»Naša eskadra rušilcev je z vso naglico plula proti severu. Bili smo na lovu za podmornicami. Oster veter je rezal s severo-zapada, močan nalič je mračno zastiral ves horizont. Razgled je segal jedva sedem miljdaleč. Radio-poročilo nas je obvestilo, da so izvidniki nedaleč od nas opazili neko nemško podmornico. Rušilci so takoj krenili v naznačeno smer ter povečali brzino na 30 vozlov. Po daljšem iskanju smo našli naznačeno mesto. Rušilci so se porazdelili v manjše skupine z najrazličnejšimi nalogami. Posadka je bila pripravljena, prav tako podvodne bombe. Ura je kazala 20 minut čez polnoč. V svitu reflektorjev smo iskali podmornico ter z očmi in aparati pretaknili široko morskno gladino.

Sprva je bilo vse iskanje zaman. Nenadoma pa so z nekega rušilca dali signal za nemško podmornico. Rušilci so takoj pričeli s sistematičnim iskanjem. Pričel se je lov brez usmiljenja.

Izstrelili smo številne podvodne bombe, in sicer ne kar tjavendan, ampak po vnaprej določenem načrtu. Eksplozije pa so bile zelo poredke. In nastopil je fatalni trenutek, ko smo se jeli vpraševati, ali nemara napad ni bil zgrešil svojega cilja.

Kolikor je bilo oči, vse so iskale na morski površini oljnate blesteče madeže, morda celo razbitine podmornice, ali pa podmornico samo. Pa vse zaman. Poveljnik eskadre je izdal povelje, naj se rušilci znova zberejo ter nato odredil noven napad. Izstrelili smo spet več podvodnih bomb. Tokrat z uspehom.

Pol milje za enim izmed rušilcev se je prikazal iz vode najprej poveljniški stolp, nato pa ves sprednji del podmornice. V vodnem vrtincu se je kar nato pojavila cela podmornica. Odprle so se zatvornice in na krov je iz zadete podmornice vdrla posadka. Toda mi smo bili previdni: podmornica nam lahko še vedno pošlje v bok torpedo. Pa se ni nič takega zgodilo.

Posadka je kapitulirala. Nekateri so poskakali v morje, drugi so dvignili roke. Rušilci so se približali in spustili v

morje čolne. Jeli smo reševati posadko, najprej one, ki so poskakali v valove, nato še druge, ki so ostali na krovu podmornice. Člani posadke uničene podmornice so bili skoraj sami mladi fantje, nekateri so bili mirni in hladnokrvni, dočim so bili nekateri docela skrušeni od strahu in groznih ur, ki so jih bili preživeli v podmornici, ki smo jo zajeli v past. Dali smo jim ruma in tople obleke. Eskadra rušilcev pa je nadaljevala svoj lov na druge podmornice.

M. Zoščenko: Slučajni slučaj

Pri Baričkovih se je zbrala družba: gosti, znanci in sorodniki.

Predno so prišli gosti v hišo, so se bili domači domenili, da bodo budno pazili, da bi kdo izmed gostov ne zašel v skušnjava ter »slučajno« česa ne »odnesel«. Ded pa se ni mogel zadržati, prelomil je niso nič pili, da bi ne omagali in zaspali. Ded pa ni mogel zadržati, prelomil je dogovor ter se nalokal ko žejna zemlja, dočim sta se mlada dva uporno zoperstavljala skušnjavam. Ded se je medtem nekam izgubil, a se je kmalu vrnil, se naslonil na okno in zaspal. Mladi gospod je bil sprva silno ravnodušen do vodke, toda peklenske muke so ga premotile, da se je tudi on napil ter so ostali gosti brez nadzorstva.

Medtem se znenada odprejo vrata ter vstopi gospodinja. Razjarjena ko ris je že z vrat vpila: »Gospoda, taka nesramnost presega vse meje, nekdo je v stranišču »sunil« žarnico. To je vendar od šile grdo. Vse vas bom preiskala.«

Mladi gospodar, ki se je bil zdramil

zaradi splošnega vpitja, je pričel preiskavati goste. Dame so se temu odločno upirale: »To je vendar nemoralno!« Preiskati jih je morala gospodinja. Razen dveh steklenic vina, dveh čašic za liker, nekoliko nožev, žlic ter drobne nega peciva niso pri gostih našli ničesar.

Zarnice ni bilo nikjer, ko da se je vdrla v zemljo. Nikjer. Preiskali in prebrskali so vse, toda zaman.

Gospodinja se je pričela opravičevati, ker je osumila tako »izbrano družbo«, in prosila oprostjenja.

Toda gosti so bili užaljeni ter so jeli odhajati.

Naposled se je zdramil tudi ded. Ded je prišla pa tudi žarnica na dan. Ded je mislel, da bi jo kdo utegnil »suniti«, odvil in vtaknil v žep, ker je vnaprej vedel, da zaradi svojega stanja ne bo mogel paziti na goste. Ko je pričel iskati po žepu žarnico, je segel z roko v steklene črepinje. Ko se je bil namreč naslonil na okno ter zadremal, se je pri-tisnil ob zid in žarnica je počila.

Halifax v tunelu

Pred nekaj leti je potoval današnji angleški zunanji minister lord Halifax z vlakom v Bathu. V kupeju je sam sedel z dvema lepima damama srednje staro-

sti. Tik pred Bathujem vozi vlak skozi tunel. Čim se je v kupeju stemnilo, si je lord Halifax nekolikokrat prav glasno poljubil svojo roko. Ko se je vlak ustavil na postaji, je lord Halifax zapustil kupe in klanjajoč se dejal damama: »Silno mi je žal, moji dragi dami, da ne vem, kateri bi se zahvalil za današnjo prekrasno pustolovščino v tunelu.«

Od okorne in počasne kočije do modernega letala

Tudi papež Pij IX. ni hotel zaostajati. Naslednje leto si je naročil prekrasen vagon za potovanje po svoji državi. Toda l. 1863. so mu francoski graditelji na progi Rim—Velettri darovali še mnogo lepši voz, katerega tajinstvena in mehkužna notranjost je popolnoma harmonizirala z zunanostjo, kjer so angeli na stebrih podpirali kupolo in kjer so bile na-

Danes je v Evropi opaziti samo še diskreten salonski vlak belgijskih suverenov, jugoslovanski salonski vagon, zasebni vagon grškega kralja, dolgi temnomodri vagon šved-

Nemec skomponiral japonsko himno. Leta 1852 v Neuroda v Šleziji rojeni komponist Franc Eckert je bil od 1879 do 1899 kapelnik japonske mornariške godbe v Šōmū. Kasneje je prevzel cesarsko korejsko kapelo, ustanovil je vojaško glasbeno šolo v Toyami in cesarsko gardno muziko, za katero je skomponiral tudi japonsko cesarsko himno.

Sovražila ga je. Vzela ga je le zaradi tega, da mu uniči življenje. Polagoma pa se je njeno sovrašтво spremenilo v ljubezen. Žal, prepozno, ker jo je bil medtem že nehal ljubiti.

uživajo takoj ugodnost in dobroto nezgodnega zavarovanja z

10.000 din

čim prejme uprava »Večernika« po položnici na ček. rač. št. 11.409 naročnino od njih vsaj za en mesec naprej.

»Večernik« stane po pošti prejeman 14 din na mesec.

UPRAVA »VEČERNIKA«.

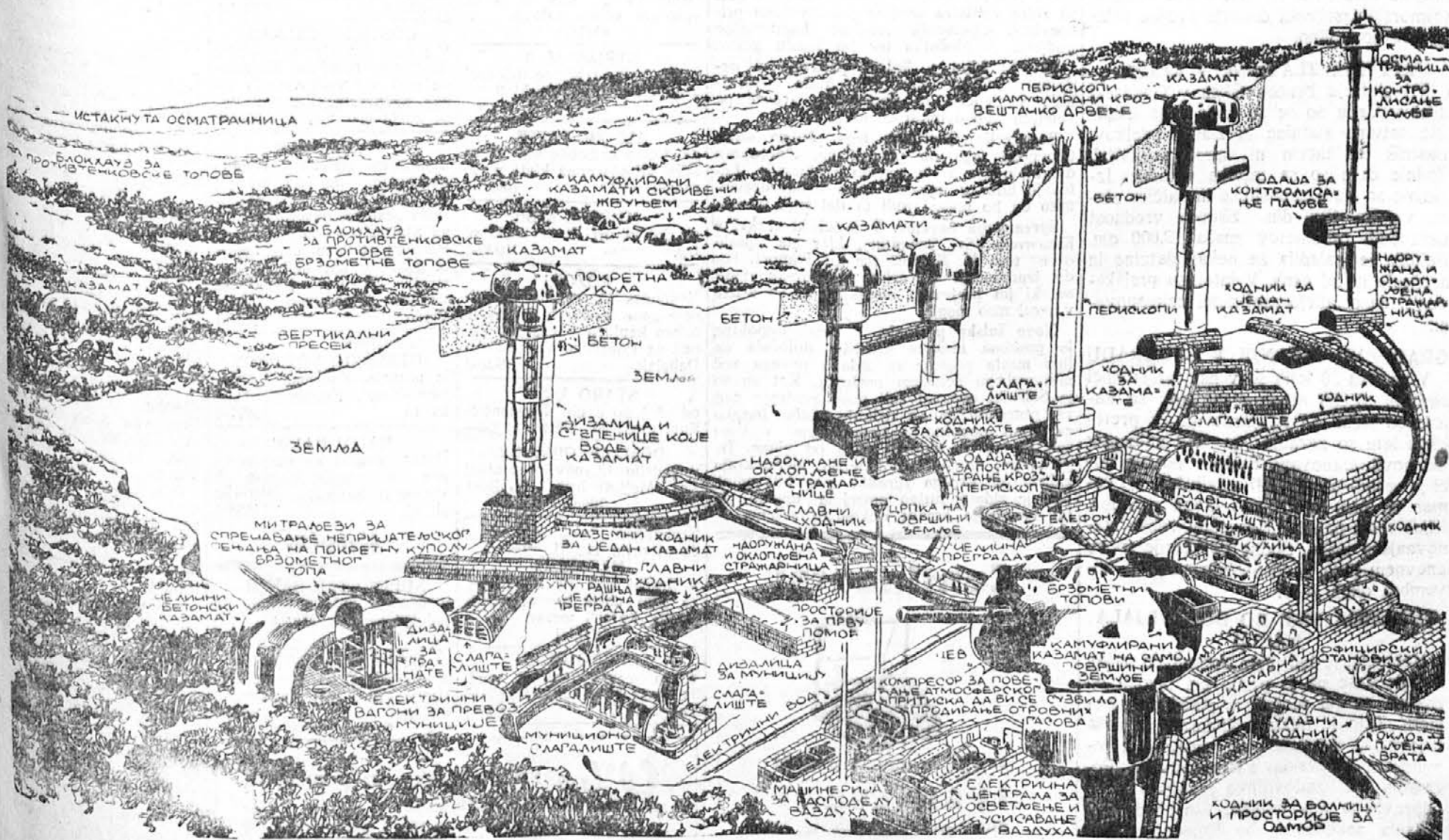
Maginotova železobetonska meja Francije

Cilj Maginotove črte je jasen: nikakor dopustiti napadalcu, da prodre. In v primeru, da bi kje le prodrl, bo imel za hrbtom in pred seboj celo vrsto samostojnih ognjenih žrel, od koder bo bruhalo železo in jeklo vanj ter ga prisililo k umiku. Sporedno s krilnim ognjem z vseh strani bi naletel sovražnik na zbrane rezerve vojske, ki bi ga v protiofenzivi pogabile znova pred prvo utrdbeno črto. Doslej je bila velika pogreška, da so

Novinarji so vstopili v eno izmed kazemat. Hodniki so ozki in blindirani. V malo širšem prostoru je električni voz, s katerim dovažajo granate k topovom. Povsod ob steni so nakopičene zaloge bojeve žice. Velika dvigala vodijo v pod-

Poselni laboratoriji v podzemlju imajo nalogo, da skrbijo za odstranitev eventualnega vdora plina. Generatorji dovajajo tok

Nekam čudno se sliši, če človek v podzemeljskem labirintu naenkrat začuje od nekok godbo. Zdaj je še čas, da se vojaki povesle, ko bo udarila ura, bodo zagrmeli iz nevidnih utrdb topovi vseh kalibrov in zemlja ob meji se bo stresla od silovitih krčev jeklene kače, pravega čuda moderne vojne lehnike.

Tragična smrt v konjiških gozdovih

ČEZ TEDEEN DNI SO NAŠLI V GOZDOVIH NA KONJIŠKI GORI MRTVEGA
PAVLA GOJŠNIKA

Celje, 11. novembra.

Že preteklo nedeljo dopoldne so krenili v gozdove na Konjiški gori 19letni posestniški sin Pavel Gojšnik ter njegov brat Avgust, z njima pa še Pavel Epih, vsi iz Bukovja pri Frankolovem. Fantje so se namenili na gozdno delo in razna opravila. Pavel Gojšnik je vzel s seboj tudi lovsko puško. Kmalu po prihodu v gozdove so se razšli ter krenili vsak po svojem poslu. Na določeno mesto pa sta se vrnila samo Avgust Gojšnik ter Pavel Epih, dočim Pavla Gojšnika ni bilo od nikoder. Zaman sta ga iskala ter pretaknila gozd daleč naokoli. Misleč, da se bo fant sam vrnil, sta iskanje opustila. Toda Pavla ni bilo od nikoder. Domači so bili zaskrbljeni ter v bojazni za sina. Včeraj se je pa podala v gozdove skupina 39 vaških fantov, ki so šli iskat Pavla. Po daljšem iskanju so v neki drči našli na moško truplo ter v njem spo-

znali nesrečnega Pavla s prestreljeno glavo. Fant je očitno v megli zašel, se spotaknil tako nesrečno, da se je puška sprožila ter mu prestrelila glavo. Vaški fantje so truplo odnesli na dom v Bukovje, kjer je tragična nesreča silno pretresla vse vaščane, ki so poznali Pavla kot zelo marljivega fanta.

Sinoči se je vrnil na svoj dom v Sp. Hudinji 51letni kovaški mojster Ignac Pristovnik. Prišedši domov je hotel tudi v sobo, kjer pa mu je spodrsnilo tako nesrečno, da si je pri padcu prebil lobanjo. Domači so ga obvezali ter spravili v posteljo. Toda koliko je bilo njih presenečenje, ko so mojstra našli danes zjutraj mrtvega. Padec je bil smrten, češar pa domači niso mogli vedeti, ker mojster po padcu ni kazal posebnih znakov bolečin.

NENAVADNA »OMEJITEV« UPORABE BENCINA V BEOGRADU

Bencinske črpalke Standard Oil in Schell v Beogradu so kar preko noči omejile uporabo bencina. Avtomobilisti dobe pri črpalci samo 5 litrov bencina. Seveda ga lahko pri drugi črpalci kupijo zopet 5 litrov, pri tretji tudi in s tekanjem od črpalke do črpalke se avtomobilisti z večjo izgubo časa zadostno oskrbe z bencinom. Bencinske črpalke ne poslujejo ves dan. Z vsem tem skušata omenjeni tvrdki doseči zvišanje cen bencinu.

S FIZOLOVIM ZRNOM SE JE ZADAVIL

V Bosanskem Novem se je 10-letni posestnik sin Milan Sređić igral s fiziolo. Med igro je požrl fiziolo. zrno, ki mu je obšlo v grlo. Deček se je pričel dušiti. Ker ni bilo nikogar, ki bi mu pomagal, je Milan v silnih mukah izdihnil.

SLABA LETINA V SEVERNI DALMACIJI

Prebivalstvo severne Dalmacije pričakuje letos zelo težko zimo. Letina je bila izredno slaba. Tako je grozdje ponekod obrodilo celo za pol manj kakor lansko leto, prav tako so olive obrodile samo ponekod, pa še tam komaj za potrebno začimbo. Enako slab je bil ribolov. V Šibeniku so se zategadelj vse leto dovažale ribe na tržišče od drugod. Močno bo prizadel prebivalstvo tudi odlok kanadske vlade, ker ne smejo več pošiljati primorski izseljenci denarja svojim rojakom v domovino.

TATVINA ZLATNINE V CELJU

Pri zlatarju Francu Oksu v Gosposki ulici v Celju so se že dalje časa dogajale tatvine zlatnine in zlatih izdelkov. Lastnik teh tatvin ni sproti prijavljal. Zadnje čase so se tatvine množile. Izginjale so zlate zapestnice in palčica zlata, vredna 4500 din. Skupna vrednost ukradenih predmetov znaša 12.000 din. Policija je izsledila že nekaj zlatnine in aretirala nekaj oseb. V interesu preiskave je, da ostanejo aretiranci neimenovani.

GRADBENO GIBANJE V BEOGRADU

V zadnjih 20 letih so v naši prestolnici zgradili 27.000 novih stanovanj, za katera so izdali 3,7 milijarde din. V preteklem letu so zgradili za 189 milijonov din novih stanovanj. Samo v povojni dobi je vstalo iz tal 7.347 novih hiš, pri čemer pa niso vračunane javne zgradbe. Kljub temu pa je v Beogradu velika stanovanjska kriza. Sodne deložacije so na dnevnem redu in jih je bilo samo 1. novembra okoli 2000.

ROMUNIJA NAM BO DOBAVLJALA NAFTO

Romunija je tudi nam dobavljala nafto. Zadnje čase pa je prišlo pri izvozu do zastoja zaradi motenj v plačilnem prometu. Zato je odšla v Bukarešto naša trgovinska delegacija na pogajanja z romunskim trgovskim zastopništvom. Pogajanja se zadovoljivo razvijajo in so odpravljene vse motnje. Čim bodo pogajanja zaključena, bo Romunija spet pričela z dobavo nafte.

Prekmurski drobiž

Petdesetletnico je obhajal v petek, 3. okt. znani soboški trgovec g. Karel Šiftar.

Prepovedani letaki. Državno tožilstvo je prepovedalo razširjanje letaka z naslovom »Prekmurskemu ljudstvu« ter s podpisom »Volivci Mihaela Kranjca«.

Število radijskih naročnikov v Soboti stalno narašča. Prvi aparat, ki je bil prijavljen soboškemu poštnemu uradu, je prijavil 14. dec. 1925 soboški industrijalec Benko. Tudi 1. 1926 je bil prijavljen samo aparat g. lekarnarja Bölesa. Nato je število aparatov počasi naraščalo. Tako n. pr. 1. 1927 za 7 naročnikov, 1928 za 3 itd. dokler se ni zadnja leta močno dvignilo. Lansko leto je bilo skupno 45 na novo prijavljenih aparatov. Letos pa se je že doslej prijavilo 51 novih naročnikov. Pričakovati pa je številnih prijav še ob koncu leta. Skupaj je danes v Soboti že 271 radijskih aparatov. To visoko število aparatov pa zahteva od merodajnih strani tudi gotovo upoštevanje. Tako je treba odstraniti nešteto motenj, ki grene užitek soboškim poslušalcem še danes. Upoštevati bi jih pa mogla obenem s številnimi drugimi radijskimi poslušalci na severovzhodu Slovenije tudi ljubljanska oddajna postaja, ki ji plačujejo naročnino. In to tako glede programa, ki bi moral biti kljub skromnim sredstvom boljši in primernejši — predvsem pa bi jo radi tudi v Soboti slišali. Za enkrat to namreč zvečer ni mogoče. Verjetno bo bolje po zgraditvi relejne postaje v Mariboru, ki jo tudi Soboški radijski naročniki težko pričakujejo.

Za spomenik prekmurskim književnikom, ki ga bodo postavili na desni strani glavne promenadne poti v parku, je zgrajen že podstavek. Spomenik gradi po načrtih arhitekta Novaka soboški Meddruštveni odbor, ki zbira sredstva zanj iz prostovoljnih prispevkov. Spomenik izdeluje kamnoseško podjetje g. Močnika ter bo kmalu gotov.

Grajski kino v Soboti predvaja v nedeljo dopoldan veseloigro »Mala admiralka«, v nedeljo in ponedeljek zvečer pa vefilm »Po ovinkih do sreče«.

Regulacija Glavnega trga. Južno stran Glavnega trga ob parceli g. Dobrayeve dvigujejo ter v ta namen zasipavajo. Letos je bilo tu posajeno tudi nekaj dreves, tako da bo počasi tudi ta del trga urejen.

Sprememba napisov. V katoliški cerkvi v Kaučevcih (Sv. Benedikt), kjer sta »pasla ovce« tudi M. Kuzmič ter dr. Ivanoci, bodo izpremenili v cerkvi madžarske napisе, ki jih prej radi stroškov, ki so s tem v zvezi niso mogli.

Novo šolsko poslopje. V petek dopoldne je posebna mešana komisija določala na licu mesta prostor za zidavo novega več milijonskega šolskega poslopja. Kot znano je Soboški osnovni šoli novo poslopje nad vse potrebno, saj so sedanje zasilne barake za zimo popolnoma neuporabne, v stari šoli pa so po zidovih gobe od vlage. Izgleda pa, da si člani komisije glede kraja zidave ter obsega zgradbe niso bili edini. Ker je zidava nujno potrebna, upamo, da bo vprašanje kmalu dokončno rešeno.

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

Maribor, Vetrinjska ul. 34
Ljubljana, Prešernova ul. 40

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 ur najmanjša pristojbina za te oglase le din 8.— Družbe orekli dopisovanja in ženskovanski oglasi din 1.— po besedi Najmanjši znesek za te oglase le din 10.— Debelo tiskane besede se računajo dvobesedno. Oglasni žavci se enkratno objavo znaša din 2.— Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu oziroma na vpislati v listu skupaj z naročilom ali na poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za vsa pismena odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 8 din.

ona

si nabavi
zimske plašče
zimske kostume
popoldanske in
sportne obleke
pletene obleke
jopice - nogavice
zimsko perilo
dežni plašči pri

konfekcija
greta
maribor
grajski trg

NOGAVICE

(lastni izdelki) rokavice, volna, odeje, koce, zimsko perilo pletenine, najcenejše »Mara« trgovina A. Oset, Koroška c. 26 (poleg tržnice). 9879-1

SPALNICE, JEDILNICE, KUHINJE

vseh vrst v najmodernejših lastnoročnih izdelavah dobite v zalogi pohištva. Aleksandrova c. 48. 4311-1

PONIKLANJE

pokrovanje predmetov vseh vrst dobro in poceni pri »Ruda«, Maribor, Trstenjakova ulica 5. 6177-1

DOKOLENICE

nahrbtnike, aktovke, kovčege ročne torbice, ovratnike in vrvice za pse itd. priporoča Kravos, Aleksandrova 13. 9964-1

POSTELINE ODEJE

samo z belo vato, močno prešite, posteljno perilo, zglavnike, tuhno, koce, madrace, in leti, puh in perje po najnižji ceni. A. Stuhec, Maribor, Stol na ul. 5. 10314-1

Hišni posestniki in najemniki pregledajte Vaše peči in štedilnike predno nastopi zima. Vsa pečarska in keramična dela izvršuje solidno in poceni **ANTON RAJŠP. MARIBOR** Orožnova 6, kjer si lahko ogledate veliko zalogo. 10276-1

STRIŽENJE 3

britje 2 din. Obiščite naicenei šega frizerja v Mlinski 8. 10243-1

ALI ŽE VESTE

da dobite najboljšo vino v gosposki ulici? 10918-1

MORSKE RIBE

se dobijo pri Plauc. Glavni trg. 10930-1

POZOR!

V soboto 11. vsi na »Martinov gos«, orehovo potico in dobro kapljo v gostilno Papež na Pobrežju. Vabi Minka Debelak. 10936-1

STARO VINO

od 5 l po 6 din Klemenčič-Koprivšek, Sv. Peter. 10966-1

DOMAČE GIBANCE

v nedeljo 12. nov. v gostilni Kos, Meliški hrib. Vabljeni. 10967-1

Naznanjam cenj. občinstvu, da otvorim 11. XI. 1939

MESARIJO

v Prečni ulici 10, Nova vas. Za cenj. obisk se priporoča Matija Keršič, mesar. 10974-1

BUČNO OLJE

dobro in vedno sveže, nudi Tovarna bhcn. olja, Maribor, Taborska 7. 10975-1

PREMOG 100 kg Din 28.— Filipančič, Kopaliska 10. 10944-1

ABONENTI

se sprejmejo na dobro hran. Orožnova ulica 1. Kager. 10978-1

Vsi ste vabljeni v nedeljo 12. tm. na

DOMAČE KOLINE v gostilno Felič, Tezno. 10990-1

ZAJMOVE

dugoročne, do din 5000.— državnim, gradskim namčštenicima, penzionerima, sveštenicima i dr. odmah nabavlja »Adria«, Zagreb, Jurišićeva 8. Priložiti marku. 10999-1

Danes na Martinovo vsi NA POJEDINO

PRLEŠKIH GOSI Godba s plesom. Se priporoča za obilen obisk Mart. Golob, gostilna pri »Ljutomerski kapljici. Glavni trg 19 11001-1

V soboto zvečer priredi gostilna Koželj

POJEDINO DOMAČI KLOBAS in Martinovanje. 11005-1

NA MARTINOVO GOS vabimo vse Martinčke. Kapljica izborna. Trafenik, Prešernova klet, Gosposka ulica. 11023-1

Danes, sobota

MARTINOVANJE pitane goske in divji zajci. Odlična vina, stara in nova, za dom popust, kakor vedno Senica, Kneza Koclja ulica. 11024-1

Halo! V nedeljo 12. XI.

NA POJEDINO domačih kašnatih klobas s kislim zeljem ter dobra kapljica v gostilni. Žizek Košaki. 11028-1

Vino in novi mošt

»LJUTOMER« **JERUZALEMCAN**, zelo dober, od 5 l naprej prodaja 4 din 7 in 6 Golunder v Košakih, za tov. »Mirme. Prisojna 19. 11039-1

ASTROGRAFOLOGINJA madame Felicitas zopet v Mariboru ter daje ob torkih in petkih v vseh nujnih zadevah točna pojasnila na strogo znanstveni podlagi. Sodna ul. 26-III, 8. 11094-1

GOSTILNA BALKAN

V soboto družabni večer, martinovanje, pojedina Martinovogosi, ter vsakovrstnih klobas, prvovrstna kapljica. Vabi gostilničar Šetinc. 10940-1

NAZNANILO!

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzel brivsko-frizerski salon na Tržaški cesti 63, nasproti gostilne Starman, »Tržaški dvor«. Potrudil se bom, cenj. dame in gospe kar najbolje postreči. Za naklonjenost se vljudno priporočam Sever Vlado. 11066-1

Nova pošiljka

OTROŠKIH VOZČKOV je dospela. Kadrnas J., Maribor-Melje, Kraljeviča Marka 13. 11077-1

HALO! HALO!

Danes in jutri na Martinovo gos in domače klobase k »Framski kapljici«, Mlinska ul. 15. 11088-1

Kupim

KUPIM STAR BAKER medenino, cink in svinec po najvišji ceni. A. Mlekuš, Sodna 2. 10919-3

OTROŠKO POSTELJO dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe pod »18« na oglasni oddelek. 10984-3

Slike za delavske in poslovne knjižice izdeluje Gosposka ul. 18/1. **Fata Japelj**

KUPIM DELNICE P. A. B. in 7% investicijske. Ponudbe na upravo pod »Delnice«. 11058-3

Kupim rabljen **FOTO-APARAT** z boljšo opako, na plošče s pritiskanimi ali brez. Ponudbe z najnižjo ceno ter opisom poslati na upravo »Večernika« pod »Amater«. 11082-3

Naročajte blago po pošti!

Kadar pošljete denar po pošti, ni sledu o bojazni—

zakaj bi se torej bali naročiti blago po pošti? Ako blago, ki ga vam damo poslati, ne bi ustrezalo vam ga zamenjamo ali vrnemo denar. Zahtevajte naš brezplačen bogat ilustrirani katalog najrazličnejšega blaga po zelo nizkih cenah.

Veleblagovnica **Lesnari-Orla** Zagreb, Ilica 4 in 4

Poses!

HISA dvostanovanjska, solidno zidana, cela podklete, z letnim vrtom in sadnim drevjem naprodaj. Lahko se prevzame tudi nekaj dolga. Na slovi v upravi »Večernika«. 10958-2

HISIČO kupim v Mariboru ali bližini okoli v vrednosti ca 50.000 din. Ponudbe na upravo pod »50.000«. 10955-1

Prodaj **KRASNO POSESTVO** 8 oravov, gospodarsko poslopje je novo zidano, z ure od mesta Ptuj za 120.000 din. Osojnik Ivana, Mesni vrh 109, pošta Ptuj. 10988-1

Lepe, prvovrstne **PARCELE** naprodaj v Studenčih, šole in cerkve. Vprašati na razinec. Praprotnikova Krčevina. 11021-1

HISA dvostanovanjska, so radi se litve proda. Izve se Bežanjska cesta 47, mesarija Lohnik. 11083-1

NOVOZGRADBA 4 sobe, kuhinja, vrt, 25.000 l epa vila. 5 stanovanj, vrt, 265.000. Dobickanov vrh. 14 stanovanj, hiša. Vinogradno posestvo, mesta, 75.000. Gostilna z sarijo, 4 orali zemlje pri mestu, 110.000. Posredovalnica »Rapid«, Gosposka 28. 11064-2

Kupi se **NOVOZGRAJENA HISA** Maribor-okolica. Ponudbe na upravo »Večernika«. 11091-1

TRGOVINE, TRAFIKE, IN STRIJE, HOTELE gostilne, restavracije, bifeje, kavarne, kreme, parimente, drogerije, bonboniere, apok, ke, mlane, žage, veleposestvo, rudnike, hiše, vile prodajamo in posredujemo v nakupni uspešno in hitro: Poslovna Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144. 11097-2

Če hočete biti v resnici dobro in poceni oblečeni, kupite

v Češkem magazinu pri glavni policiji

HIŠO
z malim posestvom prodam ob prometni cesti, primerno za večje obrtnike. Mešetarji izključeni. Naslov v upravi lista. 11019-2

PRVORAZREDNO ZAGREBSKO TRAFIKO S PAPIRNICO
najboljši center, na najprometnejši pasaji, renomirana in izvrstno ideoča, z velikim prometom tobačnih proizvodov, kadilnega pribora in papirnih dopisnih potrebščin. Z zagotovljenim mesečnim čistim dohodkom 10.000 din. prodamo s krasno opremo za din 45.000. Blago in mnopol po nabavni ceni. Prvorazredna eksistenca. Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Ilica 144. 11099-2

KUPIM:
hišo s več stanovanji za stranke in event. točilnico, ko palnico in lepim zelenjadinim vrtom v mestu ali tik Maribora, za znesek din 150.000. Plačljivo takoj din 100.000. Ostalo hipoteka. Takojšnje ponudbe na upravo »Večernika« pod »Ugodna prilika«. 11080-2

Prodaj

KROMPIR
droben, za pitanje svinj, se prodaja. Kg 80 para. Mira Pečič, Maribor, Vetrinjska 9. 10956-4

BSA MOTOR
s prikolico, v dobrem stanju, se prodaja poceni. Težno. Ptujška cesta 45. 10960-4

OTROŠKI VOZIČEK
dobro ohranjen. Mesarski vrtov 5/1. 10961-4

30-30 I STEKLENICE
napojne. Meljska cesta 37. 10962-4

VARILNI APARAT
dobro ohranjen, poceni prodaj. Toplak Franc, kovač. Ruše. 10968-4

SPALNICO
z eno posteljo, zavese, fotoaparati 9x12 za amaterje, 126 krasnih knjig. Ob jarku 6/1. desno. 10977-4

KROMPIRJA
prodajamo večjo množino tudi na drobno po 1.20. Na ozeld je pri Ivanu Magdalencu, Rače. 10983-4

MOČNI ZABOJI
se prodajo. Mera 70x70x50 cm z 1 1/2 cm močnimi, čistimi deskami. Pri večjem odje mi din 20. — po komadu. Can karjeva ulica 26. 10987-4

MIZARJI POZOR!
Prodajamo večjo količino boljših politiranih stolov s pletenimi sedeži od 35 din naprej. Kompletna sestavna dele a 12 din. Pletene politirane se deže a 4 din. Anton Rožič, Slov. Bistrica 89. 10989-4

OTROŠKI VOZIČEK
dobro ohranjen, prodaj. Ponudbe Meljska cesta 18. 10994-4

LINER VOZ
prodajamo nov kolarsko izdelan Liner Josip. Limbuš št. 26. 10996-4

ZENSKO KOLO
dobro hranjeno, se po nizki ceni prodaja. Vprašati Smetanova 20. 10998-4

2 NOČNI OMARI
prodajamo poceni. Proda valnik. Franciškanska 13. 11044-4

DVA RADIA
prodajamo. Naslov pri upravi »Večernika« 11030-4

Mako perilo
iz lastne pletarne v velikih količinah za otroke in odrasle tudi po meri izdeluje

„Luna“
Maribor, samo Glavni trg 24

Nepremočljivi HUBERTUSI
in dežni plašči pri

„Luna“
Jurčičeva ul. 4
Prost ogled!

ŠIVALNI STROJ
še v dobrem stanju se poceni prodaja. Kravos, Aleksandrova 13. 11047-4

LOVSKI PES
dresiran, radi selitve naprodaj. Na Ranci 44, pošta Pesnica. 11052-4

TRGOVINO
z meš. blagom s koncesijo ali brez in trafiko takoj oddam radi bolezn. Naslov v upravi »Večernika«. 10963-4

KUHINJSKO OPREMO
Repe, Koroščeva ul. 6, Maribor. 11036-4

POHIŠTVO
s celo opremo dvema novima zakoncema, blizu Koroškega kolodvora in odstopim snažno stanovanje po nizki ceni. Informacije pri Rajniš Karol. Meljska cesta 68. 11062-4

Prodaj mesarjem in gostilničarjem

PRAKTIČEN STROJ
za polnjenje klobas in dva sodčka (ugodno). Studenci. Aleksandrova št. 39/a. 11065-4

PEČ
za žagovino se prodaja. Taborska 22. 11090-4

BLAGO ZA OBLEKE
PLAŠČE, NAINOVEIŠE VZORCE
PRINAŠA MODNA TRGOVINA
1057P SRA1
MARIBOR
PALAČA BAN. HRANILNICE

DVA PRAŠICA
se prodajata, 4 mesece stara, poceni. Tezenska 15, Pobrežje. 11093-4

NA PRODAJ
spalnica in nova kuhinja. Mizarstvo, Miklošičeva 6. 11095-4

PRODAM
pohištvo iz trdega lesa in šte dilnik. Ruška c. 4. 11103-4

Dobro ohranjen KROJAŠKI ŠIVALNI STROJ
voceni prodaj. Dolšek, krojač. Košaki, Aleksandrova 35. 11107-4

2 PSA ČUVAJA
ruske pasme se prodajata ali izmenjata za jati. Vprašati Cvetlična ul. 8. 11069-4

EN LINCER VOZ
in en plateati se prodajata. Vprašati Cvetlična 8. 10773-4

Stanovanje išče

DVOSOBNO STANOVANJE
iščem v okolici Krčevinske šole za 15. ali 30. november. Naslov v upravi. 10912-6

Stanovanje

STANOVANJE
5 sob, celo nastopje, Ob bregu 24, z velikim vrtom se odda s 1. decembrom. Ogled med 11.—13. uro. 10893-5

Oddam s 1. XII. dve komDl. DVOSOBNI STANOVANJE
Ob železnici št. 4 in 10. Vprašati tam ali stavbeni pisarni. Vrtna ul. 12. 10933-5

SOBA IN KUHINJA
se odda. Ptujška cesta 18. Težno. 10953-5

STANOVANJE
dvosobno, se odda. Mlinska ulica 18. 10954-5

STANOVANJE
dvosobno s kabinetom, v Melju nasproti nove carinarice s 1. XII. za din 550.— se odda. Vprašati Kvas, Aleksandrova cesta 32. 10969-5

»Av! To boli!« dejal je Janez Mici, ko se nabodel je na dve konici. »In samo luna vidi in pa ti, kaj za ljubezen moški vse trpi.« »Že kmalu, moj presladki kavalir, imel pred temi špicami boš mir! V »Večernik« mali dala bom oglas, da staro bi železo rada jaz prodala po najvišji dnevni ceni. Gotovo zanj se kdo prav hitro zmeni, ker kdor se hoče česa iznebiti, prodati, do denarja hitro priti, pomaga mu sedaj in na ves čas — za gvišno le v »Večerniku« oglas!«

STANOVANJE, TRISOBNO
sončno, v novi hiši se odda s 1. decembrom. — Vprašati: Schmidt, Gospolina. 10932-5

STANOVANJE
dvosobno, parketirano, se takoj poceni odda v novi hiši Studenci, Nova Zelena ulica 12, za Rapidom. 10952-5

STANOVANJE
lepo, sončno, trisobno, s kopalnico v novi hiši v bližini kolodvora se takoj odda. Isto tam lepo enosobno stanovanje s kopalnico. Vprašati v trgovini, Maistrova ulica 17. 11020-5

SOBA IN KUHINJA
se poceni odda. Strma št. 3. 11022-5

DVOSOBNO STANOVANJE
oddam za 400 din. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Prvi mesec 200«. 11045-5

DVOSOBNO STANOVANJE
s kopalnico se odda. Vprašati Klavniška 5. 11048-5

Damska in maška

MAKO PERILO, VOLNE NE JOPCE, PULOVERJE, ROKAVICE, NOGAVICE V VELIKI IZBIRI NUDI NAJCENEJE MODNA TRGOVINA

1057P SRA1
MARIBOR

STANOVANJE
lepo, sončno, soba in kuhinja se odda. Pobrežje, Slovenska 1 (Špessovo selo). 11040-5

SOBA IN KUHINJA
se odda. Sp. Radvanjska 36, Nova vas. 10992-5

STANOVANJE
lepo, oddam takoj za din 300 dve sobi, kuhinja, veranda, shramba in drugo. Pušnikova 21. 10997-5

STANOVANJE
soba in kuhinja, v novi stavbi, sončno, se poceni odda. Tržaška cesta 1, bife Sramel. 11002-5

STANOVANJE
dvosobno, se odda. Poizve se Savnik, Pek Dobrava. 11014-5

STANOVANJE
dvoriščno, soba in kuhinja, se odda s 1. decembrom. Jecrovškova 25. 11015-5

STANOVANJE
lepo, sončno, se odda. Zrkovska 35, Pobrežje. 11017-5

SOBA IN KUHINJA
se takoj odda. Istotam tudi prazna soba, Nova vas, Sp. Radvanjska 6. 11070-5

STANOVANJE
soba in kuhinja, se odda. Mlinska 15. 11087-5

Kralevne zastopnike

solidne in marljive išče star renomiran denarni zavod. Ponudbe na »Propaganda« d. d., Zagreb, Jelačičev trg 5. Poštni predal 472, pod 4245.

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
lepo, sončno, mirno s kopalnico oddam. Dalmatinska 24. 10923-7

SONČNO SOBO
s posebnim vvhodom oddam takoj enemu event. dvema gospodom. Koroška c. 102, pritličje. 10957-7

OPREMLJENO SOBO
sončno in lepo oddam boljšemu gospodu. Dušanova 12. 10964-7

Tri mirne SOSTANOVALCE
sprejemim. Vprašati Mlinska 1, Granduč. 10979-7

NA HRANO
in stanovanje se sprejme gospodična. Meljska cesta 59/1, vrata 7. 10986-7

LEPA SOBICA
prazna ali opremljena, se odda eni ali dvema osebam. Nova vas, Livadna 8. 11000-7

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vvhodom se odda takoj ali s 15. novembrom. Koseskega 37. 11013-7

NA STANOVANJE
se sprejme gospodična ali gospod. Plinarniška ulica 19. 11025-7

SOBO
čisto, separirano, oddam. Vrtna 9, desno, pritličje. 11043-7

OPREMLJENO SOBO
s pos. vvhodom oddam eni ali dvema osebam (tudi s šteditnikom). Praprotnikova 25, Krčevina. 11046-7

OPREMLJENO SOBO
velika, sončno, z uporabo kopalnice in tekoče tople vode oddam takoj 1 ali 2 osebam, na željo tudi s popolno oskrbo. Tomšičev drevored, Dr. Ipavčeva 3. 11050-7

Citajte „Večernik“

Damska in maška

MAKO PERILO, VOLNE NE JOPCE, PULOVERJE, ROKAVICE, NOGAVICE V VELIKI IZBIRI NUDI NAJCENEJE MODNA TRGOVINA

1057P SRA1
MARIBOR

LEPA ZRAČNA SOBA
prazna, se takoj odda. Tezenska 12, Pobrežje. 11056-7

NA VSO OSKRBO
sprejemim delavca. Vošnjakova 19, vrata 6. 11032-7

SLUŽKINJA
spretna, čista, ki zna kuhati in je samostojna pri vseh hišnih delih, se išče. Naslov v upravi. 11037-9

OPREMLJENA SOBA
se odda. Sodna ulica št. 11. 11038-7

NA VSO OSKRBO
Smetanova 51/1, vrata 3. 11060-7

Samostojna tovorniška delavka sprejme takoj SOSTANOVALCA(KO)
Naslov v upravi »Večernika«. 11096-7

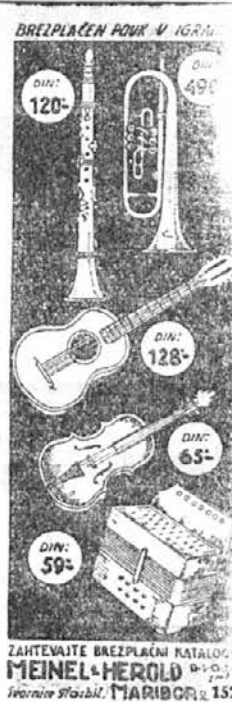
KABINET
se odda s 15. XI. ali 1. XII. z ali brez hrane. Kettejeva 23. 11068-7

Sprejemim mirnega gospoda NA STANOVANJE
v lepo zračno sobo. Mesarski prehod 5-1. 11071-7

Službo dobi

SPOSOBNO PRODAJALKO
za trgovino s papirjem, z znanjem slovenskega in nemškega jezika, se išče za takoj ali s 1. jan. 1940. Ponudbe na upravo pod »Poštena«. 10722-9

URADNICO
s trgovsko akademijo ali dvo razredno trgovsko šolo, ki obvlada nemški jezik, išče večje podjetje za takojšnji nastop. Uradnice s prakso imajo prednost. Ponudbe poslati pod šifro »Vestna« na upravo lista. 10899-9

MAJER
se sprejme v službo takoj. — May pl. Hunkar, Turniš-Ptuj. 10891-9

ZASTOPNIKA

za bivšo mariborsko oblast, s stanovanjem v Mariboru. Reflektira se na mlajšega, oženjenega, sposobnega in agilnega zastopnika, ki je zmožen kavicje ali drugega jamstva, kateri ima po možnosti na razpolago telefon. — Ker je trdka vpeljana, mu je zasiguran stalen, Primeren zaslužek. Takojšnje ponudbe nasloviti: Upravi »Večernika« Maribor, za značko: »Poverljiv in agilen«. 10941-9

ČEVLI. POMOČNIKA
za finejša dela za stalno sprejme Doga. Ulica 10. oktobra. 10955-9

PODZASTOPNIKI
specialno penzionisti se sprejmejo. »Dunav«, zavarovalnica, Maribor, Aleksandrova 12. 11003-9

KROJAŠKEGA POMOČNIKA
sprejemim takoj. Cankarjeva 10. 11057-9

SLUŽKINJA
čista, poštena, katere samostojno kuha in opravlja vsa hišna dela, se sprejme v trajno službo k trem odraslim osebam. Wildenrainerjeva 11 II. nadstr. 11061-9

IŠČE SE PERICA
katere vzame perilo na dom. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Čista«. 11089-9

BOLJŠO DEKLICO
za vse z znanjem navadne kuhe in nekaj nemščine, sprejme solidna gostilna pri Mariboru. Ponudbe pod »Trajna služba« na upravo »Večernika«. 11101-9

BRIVSKI POMOČNIK
inteligenten, sposoben, samostojen delavec se sprejme. — Predstaviti se: Mareč, Gosnoka 15. 11102-9

Sprejemim KROJAŠKEGA VAJENCA
Kos Viktor, Glavni trg 16-I. Maribor. 11084-9

Službo išče

NATAKARICA
mlada, išče službe v boljši gostilni. Izučena prodajalka. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Začetnica«. 10972-10

21-LETNO DEKLE
išče službo sobarice, kot pomoč pri gospodinjstvu ali podobno. Ponudbe na upr. »Večernika« pod »Pridna in poštena«. 10995-10

KAPITAL VLOZIM
v podjetje, ki mi da takoj stalno službo inkasanta, skladiščnika, sluga, oskrbnika ali kaj sličnega. Star sem 30 let, poročen in tehnično izobražen. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Sigurnost«. 11016-10

ABSOLVENTKA
trgovskega tečaja z malo maturo, želi primerne zaposlitve v pisarni. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Praktikantinja«. 11031-10

Zima je pred ducmi!

Zato dobre

KARO ČEVLJE

Zavese, kauti, preproge, linoleum, odeje, najceneje

pri **„OBNOVA“**

MARIBOR, JURČICEVA 6

Sobo išče

Iščem lepo sončno SOBO v bližini artilerijske vojašnice. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Kapetan«. 11105-8

Mlad poročen par išče OPREMLJENO SOBO z uporabo kopalnice v sredini mesta od kolodvora do Grajskega trga. Ponudbe na upravo »Uradnik«. 11067-8

Dopisi

43-letni gospod želi PRIJATELJSTVA s starejšo gospodično ali vdovo v svrhu razvedrila. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Osamljen«. 10981-12

Simpatičen mlad gospod išče diskretnega POZNANSTVA dame z lastnim stanovanjem. Ponudbe na upravo pod »Značko« »Ona hoče«. 11041-12

VDOVA srednjih let, neodvisna, želi prijateljstva z boljšim gospodom. Ponudbe upravi pod »Sama«. 11053-12

DRŽ. NAMEŠČENEC s premoženjem 50.000 din. 34-leten, želi poročiti simpatično gospodično. Resne dopise na upravo »Večernika« pod »Odkritost«. 11055-12

ŽENITVE IN MOŽITVE boljših krogov posredujemo najvestneje in uspešno. Obiteljske zveze v prvovrednih meščanskih, posestniških, trgovskih, uradniških, industrijskih in oficirskih krogih. Informativne prospekte pošljamo po prejemu din 10.— v znamkah diskretno: »Rezor«, Zagreb, pošta 3. 11098-12

Želim spoznati, eventualno poročiti boljšo situiranega STAREJŠEGA GOSPODA. Ponudbe poslati na upravo pod »20-letna«. 11072-12

Hišna posestnica želi znanja Z UPKOJENCEM radi skupnega gospodinstva. Ponudbe na upravo pod »Jesen«. 11074-12

STAREJŠA GOSPODIČNA želi k samostojnemu gospodu kot gospodinja. Ponudbe na podružnico »Večernika«, Ptuj. 11079-12

Še je čas, da plačate naročnino za

knjige „Vodnikove družbe“

knjigarni in papirnici TISKOVNE ZADRUGE, Maribor, Aleksandrova cesta 13. — Telefon šte. 25-45.

POSOJILNICA NARODNI DOM V MARIBORU

NARODNI DOM

Z. Z. O. J.

Deležna glavnica nad 600.000 din, lastne rezerve 11 milijonov din, hranilne vloge 56 milijonov din.

Sprejema hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 3—5%.

Najstarejši slovenski denarni zavod v Mariboru

Izdaja in ureja ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ulica 6. — Telefon uredništva šte. 25-67 in uprave šte. 28-67. — Poštni čekovni račun šte. 11. 409.

Suh ladijski pod

(Koroška smreka) in slavonski hrastovi in bukovj parjeni parketi stalno na zalogi

TOVARNA PARKETOV

Jasip Rendeli, Maribor, Koroška c. 10

Polaganje vršimo pod strokovnim nadzorstvom. (dvorisče)

Moški! Pri spolni slabosti

(spolni impotenci) poizkusite hormonske pilule HORMO-SEKS

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul din 84, 100 pilul din 217, 300 pilul din 560. — Zahtevajte samo prave in originalne Hormo-Seks pilule. Po pošti diskretno razpošilja: KR. DV. LEKARNA PRI SV. AREHU, Maribor. — Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij »VIS-VIT«, Zagreb, Langov trg 3. Ogl. reg. S. br. 5845-39.

OKASA

tablete

Pri spolni slabosti lahko poskusite

OKASA

tablete

za moške

100 komadov din 220.—

proti povzetju

Zastopnik: Lekarna

Mr. Rožman Miroslav

Beograd — Terazije 5

Ogl. reg. S. 5845 36

Krznarstvo

Karel Gränitz

Maribor, Gosposka 7

Velika izbira najnovejših krznenih plaščev in jopice

Zeljne glave

trde po 1 din kg (pri večjem odjemu cena po dogovoru), se dobe pri trdku Rok Meštrov. Celje, Dečkov trg 6. 11075

Zlato in srebro,

briljante, zastavljalne listke išče nujno za nakup

M. Ilgerjev sin,

Maribor, Gosposka ulica 15

ŽENSKE PLAŠČE

v največji izbiri in res ugodnih cenah Vam nudimo kakor vedno le trgovina z manufakturo in konfekcijo

J. PREAC - Maribor, Glavni trg 13

Dotrpela je naša dobra žena in mama, gospa **Štefanija Masten, roj. Semič**

soproga davč. kontr. v pokoju

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, 12. nov. 1939, ob 16. uri na poboškem pokopališču. Sv. maša se bo darovala v ponedeljek 13. nov. ob 7. uri v magdalenski cerkvi. V Mariboru dne 10. nov. 1939.

Masten Josip, soprog
Vili, Nelica, Tončka, Polde

Ročna dela

gobelin, kelim, blazine in namizni prtji za kmet-ske sobe. Vse vrste volne in preje prinaša po ugodnih cenah

C. Büdefeldt

Gospodsk. ul. 4-6

Pouk

V POPOLNO OSKRBO iščem dijakinjo 3. ali 4. meščanske šole iz pridne družine za din 200.—, ki bi pomagala moji hčerki iz osnovne šole pri pouku. Naslov: E. Taurer, Frankopanova 12, Maribor. 10982-13

INTELEKTUALNA sposobnega za temeljni pouk v francoščini, iščem. Cenj. ponudbe s polnim naslovom je poslati na upravo lista pod šifro »Znanje tujih jezikov«. 11042-13

Lokal

PISARNA trije svetli lepi prostori s predstavo v prizemlju se oddajo v najem. Gregorčičeva ul. 26. 11092-14

LOKAL se takoj odda, primeren za krojača ali drugo obrt. Jurič Ivan, Maribor, Koroška c. 19. 11078-14

VELIK LOKAL s pritlikinami se odda v novi hiši na zelo prometni cesti za december. Informacije daje Ivan Slokan, Ljubljana, Koližijska 7. 11081-14

V najem

TOČILNICO ALI BIFE vzamem takoj v najem. Bi tudi odkupil. Naslov v upravi. 10913-15

V novi hiši se da v najem DVG. in TRISOBNJA STANOVANJA ter garažo. Dr. Sedal, Gosposka 2, tel. 21-60. 11063-15

STANOVANJE dvosobno (parket), velik vrt v Ribniškem selu, se takoj ali pozneje odda v najem. Na sloj v upravi. 11059-15

KRZNAR

PETER SEMKO
MARIBOR
GOSPOŠKA 37

Dobro kapljico

in vseh vrst zakuskov dobiš v bifeju

Matz, Aleksandrova cesta 17

Spomnite se CMD!